

ek

más számviznél. sárga csomag-

e lett az új alkirály

A Stefani távirati... Addis-Abeába. A Graziani marsallhoz... Gyakonyaságot. Grazia- tlyvi miniszterre ne-

be érkezett

Emlékezetes, hogy... utja során meghívta... orosz miniszterelnököt... sztráiba érkezett.

kitüntetése

er 20. Horthy magyar... ut, aki magyar állam-... elvényvel tüntette ki.

os erőddé k a párizsi reieklurát

Az Echo de Paris... turát és a miniszterelnök... dítményé alakították át... niát. A lap szerint nem... kormány a csuklyásoktól... aktól való féltelmében tette... léseket.

k a szovjet- szakértőjét

er 20. Moszkvában az... upolev nemzetközi hírvet... szakértőt egyenlítették... a az aero-dinamikai inté... fiatalokat képeztek

zkvából jelentik, hogy Cs... a newyork-moszkvai ut... repülőpróba során megsebe

ni átvette az minisztérium zetését

er 20. Mussolini átvot... rikai minisztérium irán... jelentése szerint ez egy... b eseményeknek. A Duca... dete bizonyítja, hogy újab... dmi Abesszinia kihatásná... az Olaszország által meg... tek értékesítése rövidese

CENZURAT

Taxa postala... Ezerkötő és kiadóhiva-... tal: Cluj, Str. Baron L. Pop... A Telefon: 13-68. Előfizetési áfak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-... évre 690, évtizedre 1200 lej. Küll-... ádra: Havonta 2, negyedévre 6, fél-... évre 12, egészévre 20 dollár. Hír-... tések díjazás szerint. Az „UJ KELET” a transilvaniai és bana-... áldóság egyetlen politikai napilap-... Cikkeink utánnomását csak a... rras megjelölésével engedjük meg.

Bármentés... fogadunk el. - Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Ház- szegi Ernő, Strada Cobalcescu 82. Kedd, 1937. november 23. 5698. EV. XX. EVF. Kiszlev 19. 266. SZAM.

Emil Hatieganu kilépett a Román Frontból és belépett a nemzeti parasztpártba

Ma választják Maniut a nemzeti parasztpárt elnökévé

Costachescu és csoportja egyetért Maniu elnökké választásával. Önálló listával indul a szociáldemokrata párt. Óriási emberfiumeg fogadta Maniut Bucurestiben

Vaida elnökletével a Román Front vezérőlbizottsága tárgyalja Hatieganu lemondását

BUCURESTI, november 22. (Az Uj Kelet tud.) A választási harc beindítása különösen az ellenzéki pártoknál vont maga után komoly erőcsoportosításokat. A nemzeti parasztpárt életében sorsdöntő jelentőségű végrehajtóbizottsági ülés kedden nagy izgalom közepette zajlik le. Most már biztosra vehető, hogy a párt Ma- niut választja meg új elnökévé és valószínűleg látszik, hogy ez a lépés nem fog nagyobb megrázkódtatásokat hozni a pártéletben. Erre mutat, hogy Costachescu, aki mint ismeretes, a párt jobboldali szárnyának vezére, Popovicival való tárgyalá- sa után olyan kijelentést tett, mely a Maniu pártelnökké választásához való hoz- zájárulását egyenértékű.

A politikai életnek nagy szenzációja, hogy dr. Emil Hatieganu, a Román Front kolozs megyei tagozatának elnöke, akit a kormányparti koalíció kolozsvári listave- zetője, levelet intézett Vaida Sándorhoz és bejelentette a pártból való kilépését. Hatieganu lépése azért is kell feltűnést, mert a volt miniszter Vaida egyik bizal- mása és első volt azok között, akik a volt miniszterelnököt a nemzeti parasztpárttal való szakításban támogatták és követték. Hatieganu kilépése nagy konsternációt váltott a pártban is, melynek tanácsa Vaida elnökletével, hétfőn délután négy óra- kor ulti össze, hogy miniszterviselt tagjának lemondása ügyében tárgyaljon. Hatie- ganu mellett bejelentette a Román Frontból való kilépését Dionisie Roman, a párt nagykülföldi tagozatának elnöke is. Hatieganu Emil a nemzeti parasztpártba lépett be.

Az eseményekről alábbi tudósításunk számol be:

Maniu diadalmas fogadtatása Bucurestiben

Maniu Vasárnap délelőtt 10 óra husz perckor érkezett Bucurestibe. Az északi pályaudvaron dr. N. Lupu, Virgil Madgearu, Popovici, Ghița Pop és más párvezetők fogadták a volt miniszterelnököt. Több mint tízezer főnyi tömeg szorongott az állomás perronján és az állomás előtti té- ren, mely óriási ünneplésben részesítette és virágcsokrokkal üdvözölte a vonatból lépő Maniut. A nemzeti parasztpárt fő- városi tagozata nevében dr. Lupu köszön- tette Maniut, amire az meghatott hangon mondott köszönetet. Ezután a tömeg a nemzeti parasztpárt klubhelyisége elé vo- nult, ahol Maniu az erkélyről beszédet in- tézett a tömeghez. Többek között kijelen- tette, hogy

egész életében a nemzeti eszméért, a tiszta demokráciáért, a hamisítatlan alkotmányosságért és az állami élet erkölcsi tisztaságáért küzdött, amit alkotmányos királyságban kíván meg- valósítani.

Az a harc mindig nehéz volt, de most ne- hezebb, mint valaha. Most nyílt és titkos ellenőrizhetően erők fogtak össze ezek- nek az elveknek a diadala ellen. Hangsu- lyozta azonban Maniu, hogy ennek ellené- re hisz a végső győzelemben, a győzelem nem maradhat el, különösen, ha a román közvélemény számot fog vetni azzal, hogy nem pártbaráteri, hanem a román lélek leg- szebb kincseinek megvédéséről és meg- őrzéséről van szó.

Dr. Lupu üdvözölte ezután a nagy tö- meg előtt Maniut és kiemelte, hogy Ma- niu fog elégtételt venni azon nagy igaz- ságtalanságot, amelyet a román néppel, az országgal és Mihalacheval elkövettek.

Popovici Mihály és Costachescu is tárgyalási

Az Adeverul szerint a nemzeti parasztpárt keddi végrehajtóbizottsági ülésén, után Mihalache benyújtja lemondását.

Maniu Gyula megválasztását fogja java- solni. Az elnökválasztás valószínűleg egy- hangu választás alapján fog megtörténni. Ezt természetesen izgatott tárgyalások előzték meg és a Vitorlu, a liberális párt hivatalosa, azt is tudni van, hogy Maniu megválasztása után számos kiválás fog történni a pártból.

Nem mutat mutat azonban erre a nem- zeti parasztpártban észlelhető lelkes han- gulat. A Maniuval való tárgyalások után Popovici Mihály Iasiuba utazott, ahol az állomáson Costachescu fogadta. A dél- előtti folyamán Popovici hosszú beszélé- gest folytatott Costachescuval, akit tájé- koztatott a végrehajtóbizottsági gyűlés ér- dekében folytatott tárgyalásokról. A be- szélgetés után Popovici azonnal vissza- utazott Bucurestibe és távozása előtt a következőket mondotta az újságíróknak:

Costachescut jöttem felkeresni, aki- vel igen jól megértettük egymást. A párt- ban a szolidaritás teljes.

Costachescu ezeket mondotta a lapok munkatársai előtt:

Teljes barátsággal fogadtam Popo- vici Mihályt, akivel a pártra és a helyzetre vonatkozó kérdéseket beszélünk meg. Ismertettem nézeteimet, amiket úgy ő, mint a pártelnökség már ismert. Örömmé- re szolgál, hogy a párt egységes és szoli- dárius maradjon a kedden hozandó natároz- tokkal és hogy ebben a sikerben bizva in- dulhat a választási harcban.

A vezérkar volt főnöke a nem- zeti parasztpártban

Maniu a délelőtti folyamán fogadta Gri- gore Filipescu látogatását is, akivel hosz- szabb tanácskozásokat folytatott.

Rendkívüli fontosságúnak tekintik poli- tikai körökben, hogy Ioan Sichițiu tábor- nok, a vezérkar volt főnöke levelet inté- zett Mihalachehoz és kérte a nemzeti pa- rasztpártba való felvételét.

Kedden ejti meg jelölését a kormány

A többi pártok körében is nagy a moz- golódás. A liberális párt és a kartell pár- tok vegyes jelölőbizottsága ma állítja ösz- sze a listákat, Franasovici belügyminiszter elnökletével. A jelölőlistákat holnap a pártelnök elé terjeszti, majd Dinu Bratia- nu hozzájárulásával nyilvánosságra is hoz- zák. A liberális párt tagozati elnökeit ke- dden értekezletre hívták össze, melyen résztvesz Dinu Bratianu és Tatarescu is. Az értekezleten nem a jelölőlisták benyuj- tásáról és a választási propagandáról lesz szó.

Önállóan indulnak a szociáldemokraták

A szociáldemokrata párt is döntött vá- lasztási magatartásáról. A párt Gh. Gre- gorovici elnökletével ülést tartott, melyen elhatározta, hogy önálló listával indul a választási harcban, minthogy a demokri- kus erőknél közös arcvonalba való tömör- ítése nem sikerült. A párt jelöléseinek kidolgozása folyamatban van.

A kormány által kinevezett új miniszté- riumi főtisztviselők elfoglalták hivatalai- kat. Mircea Iorga, az új ipar és kereske- delmi államtitkár, ma kezdte meg műkö- dését. Ionescu Sisesti új földművelésügyi miniszter helyébe Traian Savulescut ne- vezték ki a mezőgazdasági kutatóintézet vezetőjévé.

A Frontal Románec kommuni- kéje Hatieganu Emil kilépéséről

Bucurestiből jelentik: Mint fentebb meg- írtuk, Hatieganu Emil Vaidához intézett levelében kijelentette, hogy kilép a Román Frontból és ugyanakkor belépett a nemzeti parasztpártba.

A Román Front bucuresti központja hétfőn délután gyűlést tartott, amelyen foglalkozott Hatieganu Emilnek és a Ha- tieganu családnak a Román Frontból való kilépésével és hivatalos kommunikékat adott amelyben azt állítja, hogy Hatieganu Emil egészen tegnapig a legbüszköbb híve volt a liberálisokkal kötendő választási kartellnek. A román Frontból nem elvi okokból vált ki, hanem azért, mert a kar- tell-listán nem akarták családjának négy tagját jelölni.

E nyilatkozattal szemben Hatieganu Emil továbbra is elvi szempontokkal in- dokolja kilépését, mert egyike volt azoknak, akik egész politikai működésük alatt a legélesebb harcban állottak a liberálisok- kal és éppen ezért kérte újrafelvételét a nemzeti parasztpártba.

Kartell kötött a kormány a német párttal

A kormány ma választási kartellt kötött a német párttal. A kormány 12 mandátumot ajánlott fel a pártnak. A német nagy- tanács elnökévé Fabritiuszt választották, Hans Otto Roth pedig megmarad a parla- menti csoport elnökének. A német szélsősé- gesek Gust vezetésével önálló listával indul- nak.

VILÁG TUDKÉR

Kétmilliárd ötveneg- milliárd ellen

Lehet-e ezt vajjon egyszerű tévedésnek tekinteni? Az a három ország, mely egyez- séget kötött a kommunizmus ellen, ugy- szólván egyáltalán nem termel aranyat. Németország, Japán és Olaszország arany- kézelete minimális.

A kereszties hadjárat elsősorban azt az országot érinti, mely a világ második ter- melő állama, Szovjetországot. Másfe- lől az összefogás azt a három országot is nyugtalanítja, amely az értékes érc legna- gyobb mennyiségének birtokosa: Angliát, az Egyesült Államokat és Franciaorszá- got.

Még azt hinné az ember, Mussolini sza- vaival élve, hogy ez az alakulat nem egyéb „a szegény országok összeesküvésénél a gazdag országok ellen. Vannak országok, melyek ugyszólván proletárok, ezek az aranyéltű népek. A másik oldalon álla- nak a polgári népek. Az előbbieket az utó- biakkal szemben jogos követeléseket emel- nek.”

Ez a felfogás a probléma mellé-beszélést jelentené, ami azt egyszerű érdekelleté- teknek minősítené. Az igazság az, hogy az arany hiánya a nagy népeknél a demokrá- ciától való eltávolodást hozta magával, új rendszer megteremtésének kísérletével, mely rendszerben a sárgeárc szabad tör- vényeit az egyeduralkodó államforma meg- szorításai cserélték fel.

Havenga délafrikai miniszter nemrégiben azt mondotta, hogy az arany a „politi- kusok rendőre”. Az aranyéltű országok- ban az érepeneknek ez a fegyelme eltűnt: más fegyelmet kellett tehát bevezetni, to- talitárius jelleggel. Rómában a fasizmust, Berlinben a náciizmust, vagy más egyebet. Ehhez a forradalomhoz hozzájárultak a háboru pusztításai. A világháborúból a le- győzöttek természetesen összetörve kerül- tek ki, de a győzők nagyrészt is megren- ditette. Minden országban ugyanaz a kér- dés vetődött fel: „ki fogja rendezni a nagy katasztrófa veszteségeit? A tőke fogja-e megfizetni a háborut, vagy a munka?”

A munka — írja A. L. Jeune a Paris Soirban nem fizetett. A dolgozók jogait a háboru után szilárdították. A nyolc órai munkaidőt a békeszerződés biztosította. A népszövetségi alapokmány társadalmi klauzulákat is tartalmaz és a francia poli- tikusok közül leggyakrabban talán Jau- haur, a munkásszakszervezetek főtitkára utazik Genfbe.

A háboru nehézségeit a tőkének kellett viselnie. A deficitet beiktatták a költség- vetésekbe. A pénzeket értéktelenné tették, hogy ezzel könnyítsék meg az adósságok terhét. 1914 óta a népek nem jövedelmek- ből, hanem tartalékaikból élnek. Azoknál kezdődött a krízis, akiknél a legkevesebb volt a tartalék. Ez a krízis aztán a pénz- ügyi térről gazdasági térre csapott át. Ez volt Németország esete. Mert tőkéje nem tudta fedezni a háborus kiadásokat. Ugyan ez volt a győztes Olaszország esete is, melynek forrásai korlátozottak voltak. Következett a kormányválság és a pénz- ügyi válság. Innen aztán a krízis átcsapott a sztrájkokba, szabotázsba, az üzemek ki- sájtítására. Ekkor jött Mussolini. Kö- vetkezett a Róma elleni felvonulás. A töb- bi ismeretes. A bolsevizmustól fenyegetett Olaszország vezért választott és a fasiz- mus utjára tért.

A németországi események kifejlése pár- huzamosan haladt Rómával. És ezért Hit- lernek és Mussolininak végül találkoznia kellett. A Németország és Olaszország kö- zötti megegyezés földrajzi paradoxon: Eu-

ropa térképe voltaképpen arra kényszerítette a két országot, hogy összecsapjon Közép-Európában, de politikai szempontból a fasizmus és a náciizmus megbékének és így a két rendszer közötti megegyezésnek sikerült megteremtenie a Róma-Berlin tengelyt.

Es ez a tengely meghosszabbodik azzal, hogy a táncba Japán is belépett. Tokiónak meg kellett erősítenie egyeduralmi rendszerét, hogy Kinával szemben felvehesse a harcot. Az azonos magatartás odáig vezetett, hogy Japánnak csatlakoznia kellett a német-olasz egyezményhez. A Berlin-Tokió-Róma háromszög! Valóságai új szent szövetség.

Németországnak néhány éve egyáltalában nincsen aranya. Olaszországnak nincs elegendő. Japánnak pedig csak olyan jelentéktelen arany mennyisége van, ami nem számottevő és amit a jelenlegi háború feléleszt. Aranyérc szempontjából tehát Németország, Olaszország és Japán szegények. A Nemzetközi Adósságrendező Bank

adatai szerint a három állam arany mennyisége nem képvisel kétmilliárdnál nagyobb értéket, míg Anglia, az Egyesült Államok és Franciaország arany mennyisége 51 milliárd értékűnél is nagyobb.

Az arany nélküli államok a következő kettős célokat mutatják: politikai megszorítások belügyekben, hódító politika külügyekben.

A szabadságnélküli országok a sárga-érc természetes fegyelme helyébe léptették az egyeduralmat, mely egyet jelent az állandó mozgósítás állapotával. Társadalmi erők készítik új területek hódítására. Diplomáciaiknak és hadseregeiknek határozott céljaik vannak.

Ez a két veszedelem: az állandó mozgósítás állapota és a hódításokra való felkészültség mutatja, hogy a béke veszélyeztetve van. De csak abban az esetben, ha az egyeduralmi államok erőteljes szerveztségével szemben nem teremődik meg a szabad országok önkéntes együttműködése.

Impozáns módon nyilatkozott meg a Zsidó Párt marosvásárhelyi naggyűlésén a város zsidóságának egysége

A naggyűlés kimondotta a Zsidó Párt marosvásárhelyi ifjúsági tagozatának megalakulását

Tárgu-Mufes, november 22. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap zajlott le Marosvásárhelyen, a Zsidó Kulturház színházban megtelt termében, majdnem ezerfői részvételű közönség előtt a Zsidó Párt marosvásárhelyi demonstratív naggyűlése.

A naggyűlést, amelyen a város zsidóságának minden rétege képviseltette magát, dr. Löwenstein Lajos, a Zsidó Párt marosmegyei tagozatának elnöke nyitotta meg románnyelvű beszédében.

Dr. Löwenstein megállapította, hogy a Zsidó Párt hívó szavára lelkesen jött el a vásárhelyi zsidó társadalom minden rétege és ez a legszebb bizonyítéka annak, hogy a város zsidóságának keretein belül a legszebb egység uralkodik. Vázolta néhány szóval azt a megmérgezett atmoszférát, amely ma a zsidóságot körülveszi és amelynek ellensúlyozására jött össze ez alkalommal a város zsidósága, hogy befelé és kifelé is nyíltan hirdesse, hogy állampolgári jogainak megvédése és emberi jogainak megsértésére elleni egyetemes erővel fog küzdeni és reméli, hogy tiszta küzdelmének eredménye lesz.

Magyar nyelvű beszédében dr. Löwenstein kihangsúlyozta, hogy ezt a naggyűlést nem választási propagandára céljából hívták össze, hanem hogy seregszemlét tartsanak a zsidóság meglévő erői felett. A zsidó társadalom részére három kötelességet állított fel: az egységet, fegyelmességet és áldozatkészséget s hangsúlyozta, hogy Marosvásárhelyen nem hívó ábránd az egység, mert ennek a városnak a zsidósága mindig felismerte az adott helyzetben kötelességét, amelyet hűen teljesített is.

Ezután dr. Löwy Ferenc főrabbi üdvözölte a megjelenteket, majd hangsúlyozta, hogy a zsidó nép a Biblia alapján áll és ennek körvonalait nem lehet destruktív népi és a jelenlevőket, hogy ne téprengjenek a múlton, vagy annak esetleges hibáin, hanem eszelekedjenek.

A Zsidó Párt jelentősége

Ezután a Zsidó Párt központi kiküldöttje, Jámor Ferenc emelkedett szólásra, aki hatalmas exorzéjának bevezetésében először arra mutatott rá, hogy a marosvásárhelyi naggyűlést tulajdonképpen az újjászervezés céljából hívták össze, mert a zsidóságon az utóbbi időkben egy különös fáradtság vett erőt, amely a letargiához áll már közel és nagy veszedelmet rejt magában és amelynek szülőanyja az a körülmény, hogy a Zsidó Pártnak az elmúlt négy esztendő alatt nem volt parlamenti képvisellete és nem hallatta szavát az ország legfelsőbb tribünjén.

Ezt érezte meg a Zsidó Párt Erdély minden részében és ezért kezdte meg reorganizációs tevékenységét, mert nincsen nagyobb veszedelem, mintha egy nép már nem tud reagálni azokra a jogfosztó és elnyomatásos célzó kísérletekre, amelyeknek ki van napról napra téve és legnagyobb szerencsétlenség az, ha egy népi kollektívum odaszűnyed, hogy már nem tud felháborodni és nincs benne

akaraterő egy jobb és szebb jövő kivívásának érdekében. A Zsidó Párt nemcsak gazdasági szervezkedés, nemcsak panaszfal, hanem hajlékot, otthont és vigaszt nyújt tagjainak, hogy azok fellétszüljenek az élettel vívandó nagy küzdelmükre.

Jámor Ferenc ezután azokra a hangokra reflektált, amelyek szerint a Zsidó Párt vezetői a múltban nem tették volna meg kötelességüket választó tömegeikkel szemben. Rámutatott arra, hogy egy népkisebbségi párt lehetőségei korlátozottak, nem adhat zsiros stulumokat, csak tiltakozhat és követeléseket fogalmazhat meg. Ha ezek a követelések nem mentek százszázalékosan teljesedésbe, úgy az nem a Zsidó Párt, hanem az uralmon levő kormányokon mulott. Példákkal illusztrálta, hogy a párt akkor is, amikor parlamenti képviselettel bírt és akkor is, amikor a választási manipulációk a képviselőtől elűzték, megtette mindig kötelességét.

— Az új választások küszöbén — folytatta — számadást csinálnak a pártok és felkészülnek a választásokra. Nincs egyetlen többségi vagy kisebbségi párt az országban, amely magával tudná vinni programjában a zsidóság követeléseit s a legdemokratikusabb párt sem jelöl a mai körülmények között zsidót listáján, mert ez csak tehetetel számára.

Miért csak önálló listával a Zsidó Párt?

Ezért is önállóan megy a Zsidó Párt és azért is, mert ez a legjobb nevelési rendszer, másszóval népkisebbségi vizsga, mert az egység megteremtése a Zsidó Pártnak a szolidaritást a néptömegekben önkéntes sorvállalásra alakítja át és ez a sorvállalás lesz tulajdonképpen a belső egység ragasztója.

Beszámolt végül Jámor Ferenc arról, hogy a Párt az Uniunea Evreilor din Romania-nak együttműködési ajánlatot tett. Ennek érdekében a Zsidó Párt a legmesszebbmenő áldozatokra hajlandó.

Mindent el kell tehát követnünk a választások sikere érdekében — fejezte be nagyhatású beszédét Jámor Ferenc, — mert amennyit fogunk mutatni, annyira fognak becsülni és úgy fognak velünk tárgyalni, a választások után pedig ki kell mélyíteni a párt kereteit, hogy az olyan gyönyörű épületet alkosson, amelye ellenségeink is csak tisztelettel tekinthessenek le és rágalmozóink szájában megváltozzon a rágalom és ehelyett ezt mondják mind Bileamok: „Mily szépek a Te sátraid Jákob és a te hajlékaid Izrael.”

Jámor Ferenc tapsviharral fogadott beszéde után dr. Kertész Andor ügyvéd emelkedett szólásra, aki költői hasonlattal arra mutatott rá, hogy Európa több országában kísérleti nyúl szerepét játssza a zsidóság, amelyet minden természeti politikai vagy gazdasági sikertelenségért elsősorban okolnak, majd arra mutatott rá, hogy az egynévi kezdeményezésekben oly gazdag zsidóság, mennyire passzív és közömbös, ha saját közügyei föl

Uj vendéglő és bodega Nagyváradon!

Schwartz Sámuel volt valeda lui mihai vasuti vendéglős és biftfés ארטה. כשר vendéglője és bodegája a Nicolae Iorga (Zöldfa u.) 14. sz. alatt. Elsőrangú konyha! Nagyon olcsó árak! Utazóknak kedvezmény!

van szó. Vázolta a zsidóság mai türethetetlen és rossz helyzetét és sürgős összefogást és egységes fellépést sürgetett, majd bejelentette, hogy Marosvásárhelyen új alakult és újra szervezte kereteit a Zsidó Párt ifjúsági tagozata, amely bejelentést a jelenlévők nagy óvációjával vettek tudomásul.

Az egység

Ezután Hirsch Ignác szabó beszélt lendületesen az ortodoxia nevében jiddis nyelven és hangsúlyozta a zsidóság felekezeti iránylati különbségre vagy politikai beállítottságra való különbség nélküli összefogását és annak jelentőségét.

A zsidó munkásság nevében

Hirsch József ezután a zsidó munkásság nevében szólt fel. Elmondotta, hogy a galut évezredek szenvedései után ismét a gyűlölet fenyegeti elsőpréssal a zsidóságot, amely csak a demokrácia és civilizáció jegyében védheti meg magát a támadások ellen. Felhívta a zsidó nagytökeket, hogy a zsidó munkásság szociális ifjúsági problémáit karolják fel és gazdasági érdekeiket egyeztessék össze a zsidó ifjúság létérdekeivel. Beszédét nagy tetszés fogadta.

A demokrácia szerepe

Ezután Szirmay István kolozsvári központi kiküldött szólt fel, aki a Zsidó Párt plénumának meleg üdvözlését tolmácsolta a megjelenteknek, továbbá a marosvásárhelyi tanulmányi körnek, amelynek munkája tette lehetővé dr. Löwenstein Lajos támogatásával a vásárhelyi naggyűlést. Közölte, hogy a párt üdvözlésében bizalmat is hozott Marosvásárhely zsidóságának, mert tudja, hogy ennek a városnak a zsidóságát rég áthatotta a demokrácia és a haladás gondolata, amely tartalmas belső keretet ad neki. Hangsúlyozta a különböző zsidó néprétegek közös platformra való helyezkedését a belső egység megteremtése érdekében, majd kitért arra, hogy a Zsidó Pártnak az eddigi diplomatikus politika

utjai helyett a népi ellenállás útjait kell keresse. Ismertette a zsidóság ellen irányított tervszerű rágalomhadjáratot, amely ellen a erdélyi zsidóságnak, amelynek minden városban jelentős gazdasági és szociális intézményei vannak, ezekben kimélyítésén keresztül tiltakoznia kell. A románai zsidóság hisz a román nép demokratikus beállítottságában és azt akarja hinni, hogy a nép, amelynek most teljesültek be legfelsőbb nemzeti ideáljai, nem lesz elnyomottabb elnyomó néppé. Beszélte továbbá az előadó a Róma-Berlin tengelyről, amely a jövő háborúját rejt magában és ezzel a külpolitikai veszélyes iránynyel szemben, amely a háború magvát rejt magában, a békét csak a demokrácia szolgálhatja. Utalt végül a kolozsvári zsidó ifjúság lelkes párt szervező munkájára, amely ma már nagy eredményeket mutathat fel és hasonló tevékenység-e buzdította a vásárhelyi ifjúságot is.

Végül ismételt Jámor Ferenc szólt fel, aki a zsidóság ellen beindított rágalomhadjáratot szedte izekre. Rámutatott, hogy a kriminalisztikai statisztikában a zsidók mélyen a fányszámon alól szerepelnek, majd vázolta a zsidóknak az ország kereskedelmében és iparában vitt konstruktív munkáját, a zsidó orvosok, mérnökök és munkások konstruktív tevékenységét. Ezeknek a statisztikai tényeknek és igazságoknak a terjesztése és a közvélemények elé való vitele hárul azokra akik a zsidó szavazatok révén a parlament szószekeire fognak kerülni, mert minden zsidó polgár, aki a választásokon az urnák elé fog járni, minden egyes szavazatával a rágalom ellen fog hitvallást tenni.

Végül is dr. Löwenstein Lajos zárta be melege szavak kíséretében a demonstratív és impozáns marosvásárhelyi zsidó naggyűlést, amely pregnáns bizonyítékát szolgáltatott Erdély egyik legjelentősebb zsidó társadalmi marosvásárhelyi zsidóság töretetlen politikai egységének.

Benczel Béla

Piccard professzor tengeralatti ballont akar konstruálni

Ha akadnak mecénások, gyorsan megvalósulhatna a terv

Prága, november 22. Augustin Piccard professzor, a világhírű sztratoszférarepülő, mint ismeretes, a napokban Brüsszelből Bécsbe, majd Prágába utazott. Prágában előadást tartott az Urania egyesületben és az újságíróknak is nyilatkozott. Mindenekelőtt kijelentette, hogy az ő teljesítménye egyáltalában nem függ össze a sporttal, hanem annak tisztára tudományos céljai vannak. Meg kellett ugyanis állapítani, vajjon az atmoszférikus levegő vezet-e az elektromosságot, vagy sem. Megállapítása mindenekelőtt az, hogy a sztratoszféra magasságaiban megszűnik a rádióaktív kisugárzás. A tudós kijelentette továbbá, hogy nem hagyja abba, mint ahogy az hírlett, magassági kutatásait. Nem igaz, hogy ezental a tenger mélységeit fogja kutatni. Az egészről annyi igaz csupán, hogy egy újságíró társaságában kijelentette a tengeralatti kutatások nagy fontosságát, főleg gyakorlati szempontból. Annnyiban azonban érdekl a dolog, hogy a sztratoszféra-kutatások eszközeinek mintájára a víz alatt is egy hasonló gömbszerű alkotmányt lehetne készíteni, amelyet természetesen egy expedíció gőzös kísérne. Abban az esetben, ha valamilyen módon elszakadna a gömb a kísérő hajótól úgy rakcták útján vagy rádióval azonnal értesíteni lehetne a hajót, melynek fedélzetén készen állnának olyan eszközök, amelyekkel gyorsan és könnyen segítségére lehetne sietni az elszakadt kutató gömbnek.

— Én magam nem vállalkoznék ilyen mire — mondotta Piccard professzor — minthogy még nagyon sok tanulmányom van a sztratoszférában. De nagyon szívesen közreműködnék a vizalatti gömb megkonstruálásában, ha akadnának olyan me-

cenások, akik megfelelő összeget bocsátanának rendelkezésre.

Az újságírók megjegyezték, hogy bizonyára akadna filmgyáros, aki ilyen sztratoszféri vállalkozást finanszírozna. Piccard professzor heves gesztussal tiltakozott.

— Nem, nem, a filmnek nincsenek alapjában véve tudományos ambíciói. Csak abban az esetben adnak pénzt, ha ki lehet hozni valami nagyon érdekes szerelmi históriát, természetesen házasságtöréssel megfizetve. Különben nincs nagy gondom, mert meg vagyok róla győződve, hogy akár Angliában, akár Amerikában akadnak majd vállalkozók — nagyiparosok, vagy nagykereskedők között, — akik még reklámnak is hasznosíthatnák ezt az ötletet. Piccard professzor előadását tüntető tetszéssel fogadták Prágában és az intellektuelek nagy csoportja kísérte a tudóst a szállodába, majd az állomásra.

Az eladási árakotok és fiókok könyvvizsgálói kötelessége. A cluji kivetési pénzügyigazgatóság a következők közlésére kérte fel lapunkat: A forgalmi adótörvény 4. szakaszának 8-ik bekezdése értelmében az eladási árakotok és fiókok kötelesek speciális lelkati igazságot vezetni. Ezekben a könyvekben feltüntetendő a lelakot által átvett, valamint eladott ár-uk mennyisége és értéke. E nyilvántartások alapján ejti meg a gyár, illetve a vállalat központja negyedévenként azokat az elszámolásokat, melyek során a gyárból kikerült ár-uk számlázási összege és a lelakot által eladott ár-uk számlázási összege közötti differencia is kimutatásra kerül. A lelakotok és fiókok által vezetendő könyvek a pénzügyigazgatóságon lebelezetendők.

STERN-féle or. kóser vendéglő Nagyváradon
 Str. N. Iorga (volt Zöldfa uca) 19. Országszerte elismert kitűnő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás. Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. Lakodalmakra és bankettekire külön nagyterem. ארטה. כשר

"A nu

Vaida S.

Cluj, november 22. Romania Noua, a ma amában dr. Boila Z. zérckket közül, mely Vaida Sándort. A vándor részéről elhangzó padásokkal szemben M. ránt tüntető önmérsé legalább is a nyilvántartásokkal hasonló tő Vaidának a liberálisztási kartellje folyólatot vett a vaidisták nyonya. A Romania Noua, Valea seacai kakuk, pítja, hogy Vaida ler. atarescu barátjának (pturista, nem oppo. nem egész egyszerűen. zték saját barátai a Frontul Romanesc, nt mozgalom, örökre port mint hadművelet. g létezhet a politika. eményben azonban a szló sorsát.

Ki akadnak lache-korm

Egy másik cikkben a második Tatarescu-korának körülményeiről íg állapítja, hogy a lo. az precedenskre támasztani parasztpárti kormány meghúsitá. Vaida Sándor c. Romanesc-et illeti. tja magának ezt az é. a gyáros személyisé. ugyanakkor kompromonalista vállalkozást. érez, de komolytalan. t egy Mihalache-kor. egyetértésben Ilie R. onalizmus másik száll. m vállalná, hogy a v. "ándzsáinak" tudj. Beszarabiában... fo. tegetőnek. A nemzeti szamogótti manőver. eg a hatalomra jutást. Mihalache azzal a felt. nyalakításit megbíz. gyüttműködők. A ny. rültés tárgya volna, önek azzal adnának. gbizást, hogy azt elő. kből állítsa össze. i ilyen feltétellel ma. ö személyes helyzet. g ezt a sértést. Elm. ely három egységes. zagnak és amely a le. rvezete az országna. okon a legtöbb szá. ó értelme lett volna. ó együttműködésnek. i egy kormány teki. népszerűségét. Vaida. kes szerepet vállalta. nemzeti parasztpártot. esetében, ha Mihalac. gadtá volna. A Mih. nyból rövidesen V. na. Vaida pedig csod. pótolni Tatarescut. szterelnők, Tataresc. ndig készen ideológi. anzakciókra, komprom. ber, akire mindig sz.

Benczel Béla

... azzal a felt. nyalakításit megbíz. gyüttműködők. A ny. rültés tárgya volna, önek azzal adnának. gbizást, hogy azt elő. kből állítsa össze. i ilyen feltétellel ma. ö személyes helyzet. g ezt a sértést. Elm. ely három egységes. zagnak és amely a le. rvezete az országna. okon a legtöbb szá. ó értelme lett volna. ó együttműködésnek. i egy kormány teki. népszerűségét. Vaida. kes szerepet vállalta. nemzeti parasztpártot. esetében, ha Mihalac. gadtá volna. A Mih. nyból rövidesen V. na. Vaida pedig csod. pótolni Tatarescut. szterelnők, Tataresc. ndig készen ideológi. anzakciókra, komprom. ber, akire mindig sz.

Benczel Béla

... azzal a felt. nyalakításit megbíz. gyüttműködők. A ny. rültés tárgya volna, önek azzal adnának. gbizást, hogy azt elő. kből állítsa össze. i ilyen feltétellel ma. ö személyes helyzet. g ezt a sértést. Elm. ely három egységes. zagnak és amely a le. rvezete az országna. okon a legtöbb szá. ó értelme lett volna. ó együttműködésnek. i egy kormány teki. népszerűségét. Vaida. kes szerepet vállalta. nemzeti parasztpártot. esetében, ha Mihalac. gadtá volna. A Mih. nyból rövidesen V. na. Vaida pedig csod. pótolni Tatarescut. szterelnők, Tataresc. ndig készen ideológi. anzakciókra, komprom. ber, akire mindig sz.

... azzal a felt. nyalakításit megbíz. gyüttműködők. A ny. rültés tárgya volna, önek azzal adnának. gbizást, hogy azt elő. kből állítsa össze. i ilyen feltétellel ma. ö személyes helyzet. g ezt a sértést. Elm. ely három egységes. zagnak és amely a le. rvezete az országna. okon a legtöbb szá. ó értelme lett volna. ó együttműködésnek. i egy kormány teki. népszerűségét. Vaida. kes szerepet vállalta. nemzeti parasztpártot. esetében, ha Mihalac. gadtá volna. A Mih. nyból rövidesen V. na. Vaida pedig csod. pótolni Tatarescut. szterelnők, Tataresc. ndig készen ideológi. anzakciókra, komprom. ber, akire mindig sz.

Benczel Béla

... azzal a felt. nyalakításit megbíz. gyüttműködők. A ny. rültés tárgya volna, önek azzal adnának. gbizást, hogy azt elő. kből állítsa össze. i ilyen feltétellel ma. ö személyes helyzet. g ezt a sértést. Elm. ely három egységes. zagnak és amely a le. rvezete az országna. okon a legtöbb szá. ó értelme lett volna. ó együttműködésnek. i egy kormány teki. népszerűségét. Vaida. kes szerepet vállalta. nemzeti parasztpártot. esetében, ha Mihalac. gadtá volna. A Mih. nyból rövidesen V. na. Vaida pedig csod. pótolni Tatarescut. szterelnők, Tataresc. ndig készen ideológi. anzakciókra, komprom. ber, akire mindig sz.

Benczel Béla

... azzal a felt. nyalakításit megbíz. gyüttműködők. A ny. rültés tárgya volna, önek azzal adnának. gbizást, hogy azt elő. kből állítsa össze. i ilyen feltétellel ma. ö személyes helyzet. g ezt a sértést. Elm. ely három egységes. zagnak és amely a le. rvezete az országna. okon a legtöbb szá. ó értelme lett volna. ó együttműködésnek. i egy kormány teki. népszerűségét. Vaida. kes szerepet vállalta. nemzeti parasztpártot. esetében, ha Mihalac. gadtá volna. A Mih. nyból rövidesen V. na. Vaida pedig csod. pótolni Tatarescut. szterelnők, Tataresc. ndig készen ideológi. anzakciókra, komprom. ber, akire mindig sz.

Benczel Béla

... azzal a felt. nyalakításit megbíz. gyüttműködők. A ny. rültés tárgya volna, önek azzal adnának. gbizást, hogy azt elő. kből állítsa össze. i ilyen feltétellel ma. ö személyes helyzet. g ezt a sértést. Elm. ely három egységes. zagnak és amely a le. rvezete az országna. okon a legtöbb szá. ó értelme lett volna. ó együttműködésnek. i egy kormány teki. népszerűségét. Vaida. kes szerepet vállalta. nemzeti parasztpártot. esetében, ha Mihalac. gadtá volna. A Mih. nyból rövidesen V. na. Vaida pedig csod. pótolni Tatarescut. szterelnők, Tataresc. ndig készen ideológi. anzakciókra, komprom. ber, akire mindig sz.

Chamberlain Berlinbe, Neurath Londonba készül?

Az angol lapok szerint Halifax tárgyalásai kedvező légkörben folytak le

London, november 22. (Rador.) Az angol lapok hosszú beszámolókat közölnek Halifax berlini útjáról. Rámutatnak arra, hogy az eredményes volt. A Sunday Times szerint Hitler és Halifax tárgyalásai baráti légkörben folytak le. A lap emlékeztet ezzel kapcsolatban a lordok házában lefolyt ülésre, amikor az összes felszólaló elismerték az angol-német meggyőzés fontosságát. Az Observer úgy véli, hogy rövidesen jegyzékbe foglalják azon javaslatokat, amiket Nagy-Britannia tenne Németországnak és amelyek közül egyesek a volt német gyarmatok kérdésére vonatkoznak. A gyarmati téren való jogegyenlőség — írja a lap — eltüntetné a versaillesi szerződés utolsó kifogásolható részeit is. A Sunday Chronicle tudni véli, hogy Neville Chamberlain miniszterelnök talán ellátogat Németországba.

Egyidejűleg a Sunday Times rendkívül lejutó hangon ír a francia sajtó azon lapjairól, melyek a Hitler-Halifax találkozó-ról már is konkrét adatokkal lepik meg a világot.

A tulajdonképpeni diplomáciai munka — mondja — csak most kezdődik. Teljesen felesleges tehát a Párizs részéről sajnos egyre gyakrabban megnyilvánuló ideges találgatások, mert azok a közlések, melyek egyes lapok munkatársainak tollából napvilágra láttak, csak fantázia szülemények. Halifax egyáltalában nem között feltételeket, mert ahhoz nem is volt joga. A meghatalmazás a feltételek meghallgatására terjedt ki és még az sem felel meg a valószínűnek, hogy br. Neurathot konkrét formában Londonba hívta volna.

Francia lapvélemények

Mint Párizsból jelentik, a ma reggeli lapok felteszik a kérdést: Melyek az eredményei lord Halifax berlini útjának? A Le Petit Parisien megállapítja, hogy az angol és német sajtó kommentárjaiból kitűnik: a Halifax-Hitler megbeszélés kedvező légkörben folyt le. Ebből az a következtetés vonható le, hogy Halifax lord küldetése lehetővé tett utólagos tárgyalásokat, melyekre a karácsonyi ünnepek után kerülne sor, amikor von Neurath, német külügyminiszter tenne látogatást Londonban, Halifax lord meghívására.

A Le Journal szerint a hírek egyelőre homályosak. Allitól nehézségek merültek fel a két fél között a béke egyetemes megszervezésének kérdésében, továbbá a közép-európai statusquo fenntartására, Ausztriára, a jövőbeni német-csehszlovák viszonyra és Németország gyarmati követeléseire vonatkozólag. Röviden — állapítja meg a lap — a meggyőzés, amiről tegnap szó esett, csupán csupán platonikus lenne.

Darányi és Kánya Berlinben

Berlinből jelentik, hogy Darányi magyar miniszterelnök és Kánya külügyminiszter tegnap este megtekintették a nem-

zetközi vadászkiállítását a berlini magyar követ és von Mackensen külügyi osztályfőnök társaságában. Darányi és Kánya ma délelőtt 20 perces látogatást tettek von Neurath külügyminiszternél. Délben Darányi, aki mezőgazdasági miniszter is, felkereste Darré birodalmi földművelésügyi minisztert. Ebédre a két magyar miniszter Göring vendége volt Karinthalban. Délután Neurath és Darré visszaadták a látogatásokat. Ma este Neurath ad diszvacsorát a magyar vendégek tiszteletére.

Aláírták az új olasz-magyar gazdasági szerződést

Rómából jelentik, hogy Ciano gróf és a quirináli magyar követ szombaton dél-

A PATTANÁSOK megfékezésére ne hanyagolja el őket!

Mihelyi megjelent az első, alkalmazza azonnal ezt a egyszerű gyógyszer: Cadum-kenőcsöt. Hamarosan el fognak tűnni: Rovarszújak, károsodások, könnyű égési sebek, vörösség és irritált arcbőr? Cadum-kenőcs nélkülözhetetlen. Nem szabad hanyagolnia egyetlen bőrből sem. Dezinficál, megszünteti a viszketésséget, lelohasztja a dagadókat, siettet a seb hegedését. A Cadum-kenőcs a kúrtések számtalan esetét gyógyította meg.

Kérjen csakis valódi Cadum-kenőcsöt!

ben aláírták az új magyar-olasz gazdasági szerződést, mely — amint a hivatalos jelentés mondja — a régi megállapodáson alapul ugyan, de az időközben megváltozott gazdasági állapotokhoz volt kénytelen igazodni.

Az a mindkét részlől megnyilvánult baráti készség, amivel a delegátusok felismerve a változtatás szükségességét, egymásnak kezére játszottak — írja az Informazione Diplomatica — fényes tanubizonyossága a törhetetlen magyar-olasz barátságának és ez a lelkiileg is megindokolt együttműködési készség most olyan szerződést eredményezett, mely fokozottabb mértékben kielégíti mindkét ország kívánságait.

megszabnak és senki nem emeli fel tiltakozó szavát. Az idegen vállalatok igazgatóságai-ban ül ugyan egy-egy diszromán, akik tantemnyugtákat irnak alá és ezért a bérét eladják az országot.

A pótzónok rádupláz a főzónokra

A hallgatóságból valaki felszólalt, aki programon kívül beszédet vágott ki. A pótzónonok azt futotta ki, hogy a román hegyek kinésien idegenek hiznak, ugyanakkor a román parasztnak kenyérre sem jut. Türelem ez tovább? Idegen iparosok és kereskedők zsarolják a falvakat. A munkavédelmi törvényt elgancsolták. A román hegyekben él még a forradalmárok szelleme és ha mások nem hajlandók cselekedni, úgy ők fogják megmenteni az országot.

A női kongresszusnak két férfi szónoka is volt. Az egyik Sofronie professzor az alkotmányjog tanára, a kisebbségi kérdés egyik alapos ismerője, aki úgy látszik szintén nem tud ellentánni az „új eszméknek”, mert többek között azt mondta, hogy a kisebbségek sérelmeiről panaszkodnak, de kötelességük nem akarnak tudni. A román alkotmány túrelmes, egyenlő jogokat biztosít az állampolgároknak. A nemzetiségek azonban számarányukon érvényesülnek.

Az Univeszulus székesztője közözi

Gociman Aurel, az Univeszulus kolozsvári szerkesztője a következő férfi szónok. Ő azzal kezdte beszédét, hogy az ország lakosságának 73 százalékát teszik ki a románok és mégis a 8 százalék magyar, a 4 százalék német, a 4 százalék zsidó és 7-8 százalék más idegen elődök Románián. A kisebbségek elleni védekezés szerinte igen egyszerű: nem kell támogatni őket, nem kell hozzájárulni ahhoz, hogy a román vagyon bitorlássák és akkor maguktól is elmennek az országból.

— Különösen a parazita zsidóság jelent veszedelemet nekünk — mondta. Lengyelország után Romániában él a legtöbb zsidó Európában. Ennek a kártékony elemnek semmi köz nincs a román földezhöz és soha sem értette meg a román állam eszményét. Ezzel szemben gátolják a román elem érvényesülését. Ne tartsa a román nép, hogy idegenek kiszákmányolják — fejezte be beszédét Gociman Aurel.

Letette az esküt dr. Anca Cornél Kolozs megye prefektusa

A város időközi bizottsága felelősödött az új prefektus előtt

Cluj, november 22. Hétfőn délelőtt ünnepélyes külsőségek között iktatták be hivatalába az új vármegyei prefektust: Dr. Anca Cornél volt alpolgármestert. A beiktatáson dr. Dunca Jenő a leköszönő prefektus mondott beszédet, amelyben megköszönte a tisztviselőknél négy évi kitartó munkáját, majd biztosította az új prefektust, hogy hűséges tisztviselőket kap munkatársul. Utána Ciuca prefektus helyettes intézett beszédet az új prefektushoz, majd dr. Anca Cornél tartotta meg prefektusi szűzbeszédét. Megköszönte dr. Duncának a jókívánásokat és biztosította a jelenlevőket, hogy minden ügykezeléssel azon lesz, hogy a megye polgárainak érdekeit szolgálja. Utóljára dr. Mocianu főszolgabíró üdvözölte a leköszönő és az új prefektust.

Az ünnepélyes aktus után dr. Anca Cornél a városára sietett, hogy most már mint prefektus felkésse egykori munkatársait, az időközi bizottságot. Mielőtt az eskütétel megkezdődött volna dr. Anca Cornél bejelen-

tette lemondását az alpolgármesteri tisztségről, mert automatikusan az újabb megbízatással továbbra is tagja maradt az időközi bizottságnak. Így aztán miután elhárult annak a „veszélye”, hogy a prefektus feleskesse saját magát, mint alpolgármestert, az interimar bizottság élén dr. Drăganu főpolgármesterrel letette az esküt egykori alpolgármesterek kezébe. A városházán szokatlanul nagy sűrűség-fogás uralkodott ebből az alkalomból. A liberális tagozat helyi prominens emberei és számos újságíró jött el, hogy jelen legyenek dr. Anca eskütételénél, majd lelkesen felkészítették az új prefektust, aki azzal a szerény mosollyal köszönte meg a jókívánásokat, amellyel eddig mint alpolgármester fogadta a város polgárait nemzetiségre és társadalmi állásra való különbség nélkül. Az újonnan felelősödött interimar bizottságnak Anca dr. távozásán kívül megmaradtak régi tagjai. Hír szerint a megüresedett alpolgármesteri széket csak az általános választások után tölthetik be.

Antiszemita és kisebbségellenes kirohanások tarkították a román nők kolozsvári kongresszusát

Cantacuzino elnökasszony a kisebbségek kivándoroltatását követelte

Cluj, november 22. A Román Nők Országos Egyesülete szombaton, vasárnap és hétfőn kongresszust tartott Kolozsváron, amelyen a szervezet országos elnöknője: Alexandrina Cantacuzino hercegnő elnököl. A kongresszus a vasárnapi nap kivételével a szokványos hangulatban zajlott le. Vasárnap azonban a napjainkban annyira megszokottá vált kisebbség-, de főleg zsidóellenes kirohanások tarkították a román anyák és feleségek kongresszusát.

Elsőnek Alexandrina Cantacuzino elnököl tartotta meg beszédét, aki egyébként a női problémákhoz sok hozzájárulást tanuszkodó beszédében nem tudta kivonni magát a kor divatos jelszavainak hatása alól és a kisebbségi kérdésben rendkívül disszonáns hangokat ütött meg. Miután a román nők szociális és kulturális feladatait vázolta, a kisebbségi kérdésre tért át és így beszélt:

„A román föld idegeneket hizlal”

— Mi románok túrelmesek vagyunk. A román népnek fő tulajdonsága az igazságosság. Megértést és békét hirdetünk az ország határain belül, de végre fel kell emelnünk tiltakozó szavunkat az ellen, hogy a román nép nem ura annak a földnek, amelyet birtokol. Románia gazdagsága idegeneket hizlal. A román erdő, a román bánya, a román mező idegeneknek terem, akinek semmi történelmi kapcsolatuk nincs ezzel a földdel. Az ipar és a kereskedelem idegenek kezében van. Idegen munkások, idegen hivatalnokok foglalják el a románok jogos helyét.

— De nemcsak a magánvállalatoknál van

ez, hanem a román hadiipar központjában, a Resita-művelknél is zsidó, szász és magyar mérnökök ülnek. Méhet ez így tovább? A román anyáknak tiltakozniuk kell az ellen, hogy gyermekeik elől idegenek elzárják az érvényesülés útját. Követelniük kell az idegenek eltávolítását, a kormányzat intézkednie kell, hogy a bitorló idegenek kivándoroltassanak, mert a túrelmi politika további folytatása veszélyt hoz az országra. A nyugati országok már elismerték ezt a veszélyt, amit a kisebbségeknek számarányukon feltűlt érvényesülése jelent és meg is tették védintézkedéseiket. Ideje már, hogy a román nép is felébredjen. Ebben a nemzetmentő munkában a román anyáknak is részt kell vennie.

Dan Ecaterina brassói tanárnő volt a következő szónok, aki azt hangsúlyozta, hogy Brassóban a jellemesebb vállalatok idegen kézben vannak. A román munkás pedig olyan éhbért köteles dolgozni, amit a kisebbségek

Fűszer- és gyarmatárú engrosszistáknál jót bevezetett jutalékos

utazót keres

előkelő importrézvénytársaság azonnali belépésre. Ajánlatokat a referenciák megjelölésével Rudolf Mosse S. A. hirdetőirodába, Timisoara I. Str. Mercy I. „Jutalékos” jellegre kér.

Svájc kiutasította a francia királypárt összeesküvőit

Bern, november 22. Mintegy ezer francia királypárti Genf közelében egy kastélyban ülést tartott. Az értekezleten megjelent Párizs grófja, Guise herceg fia, aki a francia trón követelője. A svájci kormány értesülve a gyűlésről, felhívta annak résztvevőit, azonnal hagyják el Svájc területét.

Ésszerű táplálkozás szakácskönyve. Kiadta az Erzsébet nőiskola háziasszony szakosztálya. Hasznos, új könyv, receptek, táblázatok, 99 lei. Egy másik új könyv: Az izletes diéta szakácskönyve. Írta: Kovács Gy. országos klinikai konyhafőnök. Ára 191 lei. „Inyenes mester nagy szakácskönyve 132 lei, Inyenes 1000 új recept” 99 lei. Lepagenál Cluj, Postán utánvétellel.

Zenebarátok, kórus-egyesületek és zsidó iskolák figyelmébe!

megjelent dr. Eliskovits Miksa

26 vegyes- és gyermekkarra feldolgozott héber népdal-kötete

Az énekkari munkákon kívül a zsidó iskolák használatára, 100 válogatott jiddis és héber népdal is mellékelve. Megrendelhető a „Librăria Noua” könyvkereskedésben Timisoara, Búul Regina Maria 5.

ezését
litija és megszépít

ásodperc alatt KHA-
krusz és arcpirosító. Aj-
arcának friss és rózsás
atát kölcsönöz.
ANA-ajakruzs és arc-
nem színteleníti el idő-
csökkállék. A modern
atok: super korall és
Minden típusú szá-
megfelelő színárnyalat

ASANA

APRÓ LETÉSEK

th. zsidó hitközség
és vállalkozót megfélelő
Reflektánsok küldjék aján-
re: Comunitatea Ebraica
Belean, jud. Simes.

perzsabundát keressék meg
éseket vagy címeket a
bit.

könyvre is legolcsóbban va-
t, hársánytatartót, kézimű-
arisnyát, női fehérműt. K.
ina Maria 6.

gyermekruhát, ruha és kalap-
erező, látogassa meg a leg-
zismert JUNO női konfek-
táival szemben. Regele Fe-
rua öt havi részlet.

szőrmeszálon Căsea Ma-
elváljal mindenféle szőke-
tányosabb árak mellett.

megrendelhető Weisz M.
nirescu 6. Telefon 16-48.

ORSTER és STINGL
és rövid keresztúros, ki-
angu zongorák

áron eladók. Vétel esetén
költséget megtérítm.
icalmi áruházában Oradea,
tele Ferdinand 13.

főz-süt, mint házzvetőző
ber 1-re, vidékre is. Gold-
Lotti Cluj, P. Abator 3.

HÁZIASSZONYOK ÖRÖME.

Speciális szerkezet

Mini-mális logya: zás

A MASSZIV ELITE-TÜZHELY

leher zománccal kivitelben. Tűzálló samott-béleléssel.

SZÁNTÓ Oradea

„ZEPHIR” kályhagyára.
Eszelvényi faredőnyök, acéllemez redőnyök
Kérjen díjtalan árjegyzéket.

SPORT

A kísérleti válogatott biztosan győzte le az elbizakodott Venust

Favoritgyőzelmek a Nemzeti Bajnokságban

Cluj, november 22. A vasárnap sportjának kiemelkedő eseménye a világbajnoki selejtező során Egyiptom ellen készülő román kísérleti válogatott szereplése. A kísérleti válogatott csapat a Venus ellen játszott és biztosan győzött 4:0 arányban. A még nem végleges válogatott győzelme alighanem lehiteltette a Venus ambícióit és nem tartja többé azon ajánlatát, hogy egyedül képviselje Románia színeit december 10-én Kairóban Egyiptom ellen.

A Nemzeti Bajnokságban nem volt ugyanevezett kiemelkedő találkozó. A programon szereplő mérkőzésekből a favoritok kerültek ki megérdemelt győztesként.

Románia-Venus 4:0 (0:0)

Bucuresti, november 22. (Az Uj Kelet tud.) Hétezer néző előtt játszotta a román kísérleti válogatott mérkőzését a román bajnok Venus ellen. A játék az első félidőben kiegyensúlyozott. A válogatott csatár sor Palmer-Dumareanu balszárnya szürke. A második félidőben a balszárnyon a Schwartz-Dobay pár játszik. Így nagyszéri a válogatott csatársor. Alig a harmadik percben az eddig eredménytelenül támadó válogatott csatársor pompás támadásra lendül. Barátky kitűnő labdát ad Bobaynak, aki mint a villám száguld a balszélén, beadását Oana egyből vágja a Venus hálójába. 1:0. A tizedik percben Barátky lövése nyomán 2:0 az eredmény. A Venus kétségbeesett ellentámadásait, Juhással a tengelyében, biztosan hártja a román védelem. A tizenhetedik percében megismétlődik az első gól akciója: Dobay száguld, jól ad be, Oana a hálóba bombáz: 3:0. Tíz perc múlva Oana pontosan talál a kitűnő pozícióban levő Barátky elé, a középcsatár lövése biztosan behatol a hálóba: 4:0. Tovább is a válogatott csapat játszik fölényben, az eredmény azonban többé nem változik.

A válogatott csapat legjobbjai: Dávid, Juhász, Vintila, Barátky, Schwartz és Dobay, a Venusból Sfera, Ploesteanu, Humis és Bodola emelkedtek ki. A mérkőzés vezetője a kolozsvári Rusu Gabriel dr kitűnően látta el.

Románia: David, Dragomirescu—Burger, (Rosculeț), Vintila—Juhász — Brandabura (Petrescu), Oana—Covaci—Barátky—Palmer (Schwartz) Dumareanu (Dobay).

Venus: Vorvachescu, Sfera—Albu, Barbu-lescu—Gain (Eissenbeiser)—Gorgorin, Ploesteanu—Humis—Petea—Gruin.

Nemzeti Bajnokság A)

Victoria—Kinzsi 2:1 (1:0). Cluj, november 22. A mérkőzés egyenlő erejű ellenfelek küzdelmét eredményezte, amelyből a biztosabban mozgó Victoria került ki győztesen. A Kinzsi nem cáfolta meg jóhírnevét: nagy a támadásban, mint a védelemben a nagy csapatokat jellemző lendülettel és ökonomikus beosztású játékkal egyenlített ki ellenfele pályaelőnyét és tette a mérkőzést az utolsó percig nyitlta. A vezetőedző Cocuban szerezte meg a Victorianak 11-esből, a Kinzsi a második félidő 17. percében Losonc révén egyenlített, majd a 42. percben Felecan II a győztes gólt lövi. Hétezer néző, vezetett a címpályán Bourreau.

AMTE—Unirea Tricolor 5:1 (2:1). Arad, november 22. A munkáscsapat biztosan győzött a széteső játékot mutató bucaresti csapat ellen. Az AMTE nagyon igyekezett, hogy az ősi elsőszámú egyforma eséllyel pályázó kolozsvári Victoriat jobb gólaránnyal megelőzze. Ez minden valószínűség szerint sikerült is.

Gloria—Dragos Voda 3:1 (0:1). Csefnovic, novembr 22. A Gloria a második félidőben jobb állóképességével könnyen győzött az elsőosztályú szintjéhez még fel nem ért, de a Tilea dr „jószerűség” folytán előléptetett Dragos Voda ellen.

Sportul Studentesc — Ofisana 2:1 (1:0). Bucuresti, november 22. A Crisana balszerencés küzdelemben veszített. A váradi csapat végig fölényben volt, azonban fantasztikus balszerencsével játszott.

Nemzeti Bajnokság B)

Elcső csoport

Baiana. Tricolor—Rovine Grivița 4:1 (1:1).

Oradea. Törekvés—Prahova 3:1 (3:0).

Resița. UDR—Soimii 4:1 (2:1).

Carei. CAMT—Victoria 1:0 (1:0).

Simieria. Mures—CFR 3:1 (1:0).

Második csoport

Ploesti. Tricolor—Victoria Constanta 2:2 (1:1).

Iasi. Telefon Club—Textila Iasi 2:2 (1:1).

Craiova. Craiovan—Franco Romana 1:0 (0:0).

Chisinau. Sporting—Gloria CFR 1:1 (1:0).

Galati. DVA—JULA 1:0 (0:0).

Nemzeti Bajnokság C)

Gherla. Congri—CFR Cluj 5:1 (0:0).

Uioara. KAC—ASSU 1:0 (0:0). Solvay—CS Bistrita 1:0 (0:0).

Ofadea. Electrica—CS Salonta 1:0 (0:0).

Salonta. Osana—Staruinta 0:0.

Satunare. CFR—Aurum 1:1 (1:0).

Brasov. Astra—CS Tg. Mures 1:0.

Timisoara. Fratelia—CSM Resița 1:0 (0:0).

CFR—Politehnica 3:1 (0:0).

Sibu. HTV—Explosiv Fogaras 7:1 (3:0).

Cluj. UEC—Industria Sarmel 1:0 (1:0).

Külföldi eredmények

Budapest. Hungária—Kispest 2:0, Ferencváros—Budai 11 3:1, Ujpest—ETO 7:1, Phöbus—Budafok 2:0, Elektromos—Törekvés 4:1, Bocskai—Szürketaxi 2:2.

Bécs. Floridsdorf—WSC 2:1 (2:0).

Praha. A cseh bajnokság eredményei: Bratislava—Zidencine 3:1, Sparta—Pardubice 3:2, Kladno—SK Pilsen 3:1, Slavia—SK Ostrava 4:1, Victoria Pilsen—Prostejov 2:2, Victoria Ziskov—Nahod 4:2.

Hamburg. Németország—Svédország 5:0 (2:0). Világbajnoki minősítő. Hatvan ezer néző.

Zsidó sportegyesületek részére vívókupát alapított Révész Béla

Cluj, november 22. (Az Uj Kelet tud.) Egyik előző számunkban közöltük, hogy Révész Béla, volt marosvásárhelyi könyvkereskedő, jelenleg a Splendid szálloda tulajdonosa a Makkabi Szövetség részére a vívósport céljára örökös vándorkupát alapított. Az erről szóló tudósításunkba azonban sajnálatos elírás folytán névcserre csuszott be. Ezúttal is közöljük, hogy a kupát Révész

Béla alapította, aki a marosvásárhelyi zsidó társadalom kiemelkedő alakja, minden zsidó ügy feltétel nélküli felkarolója, amit mi sem bizonyít jobban, mint az a tény, hogy az első megkeresésre szívesen sietett, remekkivitelű, értékes ezüstserleg alapításával, a zsidó ifjúság regenerációs munkáját végző Makkabi Szövetség segítségére.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Ma este Dela Lipinskaja egyetlen előadástje

Dela Lipinskájának, világhírű dízönek ma esti egyetlen előadástje kiemelkedő művészeti társadalmi eseménynek ígérkezik. A jegyelővételből megállapítható, hogy jelen lesz ezen a művész estén városunk színe-java és teljesen zsúfolt nézőtér fogja ünnepeini a kiváló művésznőt. Dela Lipinskája ezúttal teljesen új, nálunk még egyáltalán nem hallott műsorról lép a közönség elé. Kiemelkedő eseményei lesz a műsornak, világhírű asszonyok, híres szerelmeseik tolmácsolása, mint Messalina,

Pompadour, Lady Hamilton, Katharina é. Marlene Dietrich. Ezeknek a számoknak külön érdekességet ad az, hogy gyönyörű, korszerű kosztümökben adja elő Dela Lipinskája. A műsor további részében: A világhírű zeneszerzők kongresszusa. A lámpa és tűkör, Egy tanár szerelmi dala, Dal a hazugságról, Pesszimizmus, Az amattörékesnő, Anya a bölcsőnél, Butorozott erkölcs, Elefánt altatódal és még 10 teljesen új sláger szerepel.

Czopán Flóri jubileuma

Csütörtökön este bensőséges ünnep keretében ünnepli meg a színház és a társadalmi egyesületek Czopán Flórinak, a színház kitűnő komikájának 30 éves színészi jubileumát. Fodor Lászlónak, a kitűnő vígjátékírónak leghatásosabb darabja az Érettségi kerül színre, amelyben a jubiláns egyik legjobb és legkedvesebb szerepét

Szalkay nagyságát alakítja. Előadás előtt a nyílt színen fog lefolyni az ünnepség és itt fogják átnyújtani a művésznőnek az igazgatóság, pályatársai és a különböző társadalmi egyesületek ajándékait. A jubileumi előadás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg városszerte.

Pénteken este: A roninok kincse

Kállay Miklós Roninok kincse című világhírűvált japán tárgyú színműve kerül pénteken este bemutatásra. A darab világsikere főleg a darab rendkívül érdekes drámai cselekményében, gyönyörű, költői nyelvezetében és csodaszép kiállításában rejlik. Kállay Miklós egy régi apán legendát dolgozott fel darabjában, amely a roninok hősiességét, vitézségét és a hagyományok tiszteletét örökíti meg, egy

háborzongatóan gyönyörű és érdekes mese keretében. Színházunk hónapokig tartó előkészületek után, óriási felkészültséggel és nagy anyagi áldozatokkal igyekszik a legmaradandóbb művészeti eseménnyé emelni A roninok kincse előadásait. Nagyszerű szereposztásban, korszerű díszletekkel és kosztümökkel viszi színpadra ezt a nagy sikerre számot tartó darabot a színház.

Csak cöviden...

A kolozsvári Victoria segélykérő kiáltványban fordult a közönséghez, kérve, hogy a közönség látogassa a mérkőzéseket, mert ellenkező esetben a Victoria képtelen ellenfeleivel szemben anyagi kötelezettségeinek eleget tenni.

Románia 1938. évi vívóbajnoki versenyeit a következőkben rendezik: április 10-én tőr, 11-én kard, április 17-én párbajtőr. A női tőr országos bajnoki versenye május 8-án lesz.

A Román Kupa nyolcas elődöntőit a következő párosításban játsszák: Oradean Victoria—NAC, Baia Mare CAMT—Phoenix, Timisoaran Franco Romana—Kinzsi, Bucuresti-ben Venus—Juventus, Unirea Tricolor—Victoria Carei, Telefon Club—Rapid, Sportul Studentesc—Victoria Cluj.

A Bratislava labdarúgószaksztyála súlyos pénzügyi akadályokkal bírkozik. A szaksztyál vezetőjét állásában elkövetett sikerkasztás miatt a rendőrség őrizetbe vette. Ennek nyomán a megejtett vizsgálat kiderítette, hogy a Bratislava pénzügyei síncenek rendben, így például a legutóbbi romániai tura nincs elszámolva. Egyelőre nyolcas direktórium igazságot a Bratislava szekerét a hinár-ból kiemelni.

A jövő évi labdarúgó világbajnokság döntő küzdelmébe szakértők szerint a következő tizenhat válogatott kerül be: Svédország, Norvégia, Lengyelország, Románia, Svájc, Magyarország, Csehszlovákia, Ausztria, Belgium, Hollandia, Brazília, Argentína, Mexikó, Olaszország, Franciaország és Németország.

Az Északi Liga vezetősége új tisztifikart nevezett ki a bíróbizottság élére. Az új liga bíróbizottság a következők: Elnökök: Salvan Virgil, tagok: dr. I. G. Russu, C. Darabant, Constantinescu és Pop Zorila.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Kedd fél 9: Dela Lipinskaja egyetlen előadástje teljesen új műsorról. Szerda fél 9: Sárgapitykés közlegény. (Tizenegyszer.)

Csütörtök fél 9: Érettségi. (Czopán Flóri színészi működésének harmincadik évfordulóján. Előadás előtt a jubilánudvözlése a nyílt színpadon. Főszereplők: Czopán Flóri, Fényes Alice, Harmath Jolán, V. Hegyi Lili, Paál Magda, Mészáros Béla, Tóth Elek, Tompa Sándor, Szabados Árpád, Csöke József, Nagy István, Lantos Béla, stb.)

Péntek fél 9: A roninok kincse. (Kállay Miklós világhírű japán tárgyú színműve, zenével. Vászárhelyi Ziegler Emil eredeti japán stílus díszleteivel, ragyogó új kosztümökkel. Rendező: Szabados Árpád. Vezényel: Schreiber Alajos. A baletet Tebán János tanította be. Főszereplők: Fényes Alice, Mária Éva, Paál Magda, Báza Éva, Wojticzki Elvira, Nagy István, Tóth Elek, Tompa Sándor, Mészáros Béla, Réthely Ödön, Deesy Jenő, Jenei János, Lantos Béla, Fülöp Sándor, Csöke József, Szabados Árpád, Csengeri Aladár, Örvössy Géza, Dancsó György, Perényi János, Gulácsy László stb., stb. Premierbérlet 14. szám.)

Szombat d. u. 5: Cigányszerzem. (Öcső helyárrakkal.) Este 9: A roninok kincse. (Másodszer. Rendező bérlet 14. szám. Irodalmi bérlet 8. szám.)

Vasárnap d. u. 3: Csárdás. (Öcső helyárrakkal.)

d. u. 6: A roninok kincse. (Harmadszer.)

este 9: Sárgapitykés közlegény. (Tizenegyszer.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerda, november 24: Parasztszünet és Bajazzók.

Péntek, november 26: Eladott menyasszony. Vasárnap, november 28 (este): Nápasta és Sabin Dragoi.

Hétfő, november 29: Három a kislány.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma: Orgonavirágzás. Minden idők legnagyobb masabbi filmje. Főszerepekben: Jeanette MacDonald és Nelson Eddy. Számozott jegyelővétel. Telefon 27-73. Előadások kezdete: 2.30, 5, 7.20 és 9.30 órákor.

URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Hétfő, kedd, szerda: Mimi, a gazdag ember leánya. Finom humorú amerikai vígjáték. Főszerepekben a világhírű három Ritz fivér, Madeleine Carroll, Alice Fay, Dick Powell.

CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Premier! Fehér rabszolganők. (Ut Rio felé.) Szigorúan felnőtteknek! Főszerepekben: Nagy Kató, Pierre Richard Willm. Második előt: Világhírű.

MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap. 3, 6 és 9. Clujon Premier. I. Meghódított a férjemet zenés operett. Fősz.: Jemmy Jugo, Paul Hörbiger és Friedrich Benfer. II. A félelem nélküli lovas. Izgalmas cowboy dráma. Fősz.: Dick Foran és Anne Nagel. III. Journal.

SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Hétfő, kedd, szerda: Diákszerzem. Bájós kis szerelmi történet az amerikai diákok életéből. Főszerepekben: Robert Taylor és Janet Gaynor.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Hatalmas gála-műsor. I. Premier: Vállóok. Katharina Hepburn, John Barrymore. II. Casta diva. Eggerth Márta legjobb filmje. III. Uj híradó. Kezdet: 3, 6 és 9 órákor. Helyárok: 10 és 15 lej.

**Szőrmé-
vásárlás**
bizalom dolga:
Elegáns, jó és olcsó

Weisz T.
szőrmeszalónja
CLUJ, Calea Regele
Ferdinand 11. I. em.

Gólya-palota

Késő éjszaka...
legújabb, Paul Z...
mias-regényét...
„Halljátok az igé...
hajnal-szürkülte...
prófeta kellemes...
ugy tettzett neke...
szemrehányó hang...
bószilve bávány...
igazságtalanságok...
gyéken és árva...
és nyomogón elkö...
tását hirdette, ki...
akik nem hallgatta...
és halát igérve nek...
Werfel szavakkal...
és az ébrenléti és...
hány rövid óra lef...
dent, amit a költő...
Clayton leveste, J...
tében. A regényho...
egész történet, an...
prófeta életével. C...
zsidó származásu...
Bibliából és lélek...
Hangulatosan kez...
beszélgetésével a...
tenger mellett és...
zsálemben. És emlé...
térhez kapcsolódna...
Ennek a három t...
semmi közbe Jere...
hogy a költő szí...
kapcsolni a multa...
emely a világoz P...
jesülést jelentené...
Franz Werfel regé...
vargások előtt ita...
ben, amikor — a...
szemita erőfőzása...
világátszemizmus...
ni Isten népére. M...
jának véres szimpo...
első templom boza...
jait, egyben meg...
és pedig az újlette...
bemutat. Ezt a c...
behangolt utóat is...
Werfel ezt az aicme...
uj élet kezdődik.

A tulajdonképeni...
költő a halála nek...
még égő templom...
től a szeretet és vig...
az eltört tő vénytá...
világosan és jól kiv...
csolatból olvasni e...
éj”. A költő szerint...
szol Jeremiásnak: ...
pedig azt mondom...
belesüllyeszttem a biz...
élni a katasztrófát...
gyökeredzik a te id...
borzalmak tanyáján...
zalmak közepette...
Hogy az enyém légy...
ezért szenvedtet! M...
ti győzelmelek.

Nyomban aztán n...
gusban Izráel kezd...
csak a világ ellen va...
Az ő öök legyőzöttek...
Szerző ezzel emlé...
sokszor idézett sz...
tényi eszmék elte...
mondotta a legyőz...
a törvényeket a gy...
Isten hangja — ...
Franz Werfel — ő...
hang töretlenül sz...
Erdő...
jóték...
Engedélyezve...
A sorsjegy ára Le...
Détel...
Egy Mineva rádió...
ó's, ruhaszövetek...
kávészervizek, ír...
A

A pusztulás profétája

Írta: Dr. MAYER EBNER

Minden, ami történik nem egyéb hasonlatnál.

Késő éjszaka olvastam végig Franz Werfel legújabb, Paul Zsolnaynál megjelent Jeremiás-regényét... „Hörögt die Stimme!” — „Halljátok az igét!”... A téli napon egészen hajnal-szürkületig hallottam félszóban a proféta kellemes, helyenkint gyötör hangját, úgy tetszett nekem, mintha Isten süttő szemrehányó hangját hallottam volna, aki felbőszülve bátyáimádó népének bűneit és az igazságtalanságokon, amiket a város özvegyek és árvák, szolgáknak, szegények és nyomorúknak elkövetett. A szentély elpusztítását hirdette, királyoknak szörnyű végzetét, akik nem hallgattak az isteni szóra, fogságot és halált ígérve nekik. A képek, amiket Franz Werfel szavakkal festett, elvonultak előttem és az ébrenlét és álom közötti állapotban, néhány rövid óra leforgása alatt átéltem mindent, amit a költő vizíószérien átélni engedte Clayton Isevest. Jeruzsálemben a Templom-téren. A regényhős előtt elvonult a pusztulás egész története, amely összefügg Jeremiás proféta életével. Clayton Iseves, aki angol és zsidó származású, sokat olvasott az óreg Bibliából és lélekben visszatért népéhez.

Hangulatosan kezdődik a regény, turisták beszélgetésével a vendéglő terraszán a Holt-tenger mellett és egy utazással a mai Jeruzsálemben. És emlékekkel, amit a Templom-térhez kapcsolódnak.

Ennek a három fejezetből álló prologusnak semmi köze Jeremiás regényéhez. Meglehető, hogy a költő szimbolikusban egybe akarta kapcsolni a multat a jellel. Ajajell, amely a virágozó Palesztinában mintha beteljesülést jelentene a messze mult ígéreteinél. Franz Werfel regényét nyilván az arab zavargások előtt írta mindenestre olyan időben, amikor — a harmadik birodalom antiszemita erőforrásai nyomán — a megszerzett világantiszemitizmus halálos ütést akar mérni Isten népére. Miközben a költő fantáziájának véres színpompájával megleveníti az első templom bomlás pusztításának napjait, egyben meg akarja vizsgálni a népet és pedig az újletre kell Erec Jiszráellel, amit bemutat. Ezt a célt szolgálja az előszóval egy behangolt utóirat is, aminek költőnk Franz Werfel ezt az alicmet adta: Incipit vita novaej élet kezdődik.

A tulajdonképeni Jeremiás-regényben a költő a halálra nekibusult profétával, aki a még élő templom romjain bolyong és Istentől a szeretet és vigasz jelét kéri, fölfedeztetni az eltört vénytáblák egy darabját, amelyen világosan és jól kivehetőn lehet a tizparancsolatból olvasni a szavakat: „Hogy pedig élj”. A költő szerint az ő-ökkévaló új válszól Jeremiásnak: „Nevemen szólítottál, én pedig azt mondom neked, miközben szivedbe belesüllyesztet a biztosság, hogy tud fogod élni a katasztrófát. Me-t az En időm benne gyökeredzik a te időben. Ne nézz körül e borzalmas tanyáján, nézz a jele, amit e borzalmas közepette küldök neked, hogy élj. Hogy az enyém légy, hogy En a tied legyek, ezért szenvedjél! Minden leveletés után ná a ti győzelmetek!

Nyomban aztán mondja a költő az epilógusban Izráel kezdődő új életéről: Nagyszó csak a világ ellen van, soha a világgal együtt. Az ő-ök legyőzöttek — az ő-ök győzők.

Szerző ezzel emlékeztet a római klasszikus sokszor idézett szavára, aki a zsidó-ke-esz-tényi eszmék elterjedésével kapcsolatban mondogta a legyőzöttek-ől, hogy ő-ök díktálják a törvényeket a győzőknek.

Isten hangja — mondja az epilógusban Franz Werfel — őszintébb, mint a lá-ma. E hang töretlenül szól a mi időnkben és ebben a

mai világban is. Emiatt adta a költő-egénynek e címet: Halljátok az igét!

Kik hallják? Nyilván a legyőzöttek, de azok is, akik előkészítik legyőzetésüket — hogy éljünk.

Ebben a 775 oldalas szőtt regényben, amely főbb vonásaiban híven követi a történeti forrásokat, a tendencia nagyon szerényen és diszkrétül jut kifejezésre. Műalkotás akar lenni a regény és valóban az is. Emil Ludwig jelentékeny egyéniségű életének ösztönzerű rekonstrukcióját magasrendű technikává fejlesztette ki, valósággal műfajjá. Stefan Zweig ezt a mestert is felülmúlta, Franz Werfel azonban visszatért a történeti regény régi formájához és legújabb regénye „Hörögt die Stimme” már mondhatnám műveinek műve, alkotásának legmagasabb csúcspontja. Kivánjuk, hogy e magasságon sokáig megmaradjon.

Szerző bizonyára sokat tanulmányozta a régi biblikus iratokat, hogy nagyvonalúan megkomponált eseményeihez közzertő hátteret adjon. Anatót jellemzése, a város, ahol a proféta szülőháza áldott, földszagu. Legidősebb fivérében a zsidó paaszott látjuk munka közben, míg a proféta második fivérében elődjét és őstipusát a zsidó kereskedőnek. Szemünk előtt vonul el Jósia király boldog kora, a királyé, aki sokban hasonlított Dávidhoz. A templom salamoni pompájában áll. Papok és levítők látják el az áldozati szolgálatot és a templom-téren a király a nagyokkal és he-cegekkel és népének ezreivel lakomázik. Megismerjük a régi Jeruzsálemet az ő váraival, sáncaival, palotáival és a király nyári rezidenciájával, amely a falakon kívül áll. Királyok következnek egymás után az ő változatos sor-saikkal. A sort a szomorú végű, nemes és boldogtalan Cidkijahu király zárja le.

Mint egy filmen, úgy vonulnak el szemünk előtt a történet eseményei. Necho faraó nagy háborus hadakkal vonul ki a mai Haifából, miután tengeri hadait felégette, Babylon nagy király ellen. A boldogtalan Josia király tragikus büne, hogy minden kényszerítő szükség nélkül és a proféta intelmének ellenére nyílt csatában mérte össze erejét a faraóval. A király a bünt halálával vezekli. Hasonló politikai hibát követ el a legutóbbi, Dávid házából származó lovagias király, Cidkijahu, aki a faraóval és őt más királlyal véd és dacszöveget köt, amelynek ele Nabukadnecár ellen írt nyúlt. Csak későn tudja meg a zsidó király, amit immár ezeszeresen ismerünk a történelemből, hogy állami szerződéseket nem egyebet papírromagnál, ha a szövetségeseknek nem érdekük már teljesíteni a vállalt kötelezettségeket. Faraó cserben hagyja a zsidókirályt, Jeruzsálem, a szent templommal egyetemben elpusztul, a nemes hercegek százait végzik ki és Cidkijahudnak saját szemével látni kell, ahogy megölik fiait. Őt magát megvakítják és láncra verve viszik hadifogolyként Babyloniába, ahová a legjobb családok sok ezreit hurcolják.

E nagy történeti regény centrális alakja, aki az első zsidó állam sorsát megjósolja az utolsó királyoknak — Jeremiás proféta. A költő minden szeretettel erre a nemes alakra pazarolja. Azokban az időkben nagy száma volt a látnokoknak és hirdetőknél, igazaknak és hamisaknak. Am miként János proféta úgy Jeremiás is fél a látnoki hivatástól. Az összeomlás és pusztulás profétája, mert az istenség az ő ajkáról hirdeti a pusztulást. „Ahol Jeremia van — panaszkodik ő maga — ott átok honol és halál... Anyám nem tudja, hogy elátkoztam a napot, amelyen megajándékozott az étellel... Néma vagyok

és sikoitanom kell... Félelem fog el és egyre a királyokkal és papokkal kell vitába szállnom... Egyedül vagyok és a néppel kell keverednem. Békéért koldulok és háborút kapok.”

Minden időben népszerűtlének voltak a proféták, me-t a népek és uralkodóknak egyaránt arcukba vágják az igazságot. A középkorban Savonarolákat és a Gio'dano Brunokat élve eltemették; Jeremiát, isten buzgó profétáját s a jóerkölcsök prédikálóját tömlőbe vetették. Kalodába szoritották lábát a végén már a király sem tudja megvédeni és őt aki azt ajánlja, hogy szolgáltassák ki a várost a megszállóknak, miután a börtönből kikerült, mint defétistát, aki a katonákat megfosztja harci kedvüktől, belölik a bizós gödörbe.

Jeremiának volt igaza. Korának államférfia volt és helyes politikai érzékkel ismerte fel, hogy a kicsiny Judea felőlődik Babyonia és Egyiptom között, ha beleavatkozik hatalmába. A zsidó állam pusztulásának idején Babyonia volt a nagyhatalom, később Róma és ő-ület volt szembehelezkedni vele. Ama idők zsidósága véres áldozatokkal fizetett királyai tévedéseit, akik nem hallgattak a proféták szavára. Jeremia elő-e látta, hogy a babyloniai számkivetés sokáig fog tartani. Ezért írta abbócs és tapasztalt proféta híres levelét Babyloniába a számkivetés leg-öeregebbjének.

„Epitettek házakat és lakjatok benne, plántáljatok kerteket és egyétek gyümölcsöket... Sokasodjatok az idegenben és ne csökkenjete! Segítsétek elő ama város javát, hová az Ur titeket eljuttatott imádkozzátok jóvólkáért, mert a neki jutott áldás egyben a ti áldástok is”

Hozzánk, zsidó, kisebbségekhez szóli régi idők messzeségéből a proféta igéje. Hallgatunk az igére, lojálisak vagyunk a lelkünk mélyén és minden héten szombatban imádkozunk az ország javáért és azoknak a boldogságáért, akik koimányozzák. Am...

Jeremiás nagyságát a zsidó világ csak később ismerte fel. Amíg élt, királyok léme volt, a szerencsétlenség profétája, akit ke-ültek, az inség napjaiban mégis hívtak, hogy ajkáról hallják szavát és lássák a jövő aculatát, amelynek fátyolát ő lebbentette fel. A tömeg számára az epés és boldogtalanságot hirdető buzgó proféta nem volt egyéb város boldonjánál, akivel gunyt üzött az ifjuság. Hátának sebet tanuskottak az ültegei-öl, amiket a börtönben kapott.

Jeremiás átélte a katasztrófát. Gedálja, a zsidó helytől meggyilkolása után Jákob házában maradványai egy részével elvonult Egyiptomba, ahol meghalt.

Szeretettel és meste-i tökéletességgel rajzolja a költő a pusztulás periódusának ezt a

fejfájás ellen Beretvás parzillal

legerősebb egyéniségét. Jeremiás nem volt istenkereső. Isten kereste őt, reá talált és az ő ajkáról halljuk Baruch, a proféta hűség tanítványának kérdését, vajjon van-e még segítség?

A proféta, miközben megfejtette a katasztrófát, így válaszolt:

Aki a napot teremtette, hogy fényt árásson, a holdak és a csillagok törvényét, hogy az éjszakát világítsák; Aki fölzaklatja a tengert, hogy hullámai felzuduljanak, kinek neve Zebaoth, ő hozta létre őket. Ha e törvények elmúlnak, csak akkor tűnik el Jákob és megszűnik népek lenni minden időre.

Minden, ami történik nem egyéb hasonlatnál. Alig hetven éves babylonai fogság után Jákob háza ismét fölemelkedett és fél ez-ed-éven át a büszke templom Jeruzsálemben a kultura és az erkölcs világitója'nya lett. Aztán megint elpusztult. Akkor ránk szakadt a zsidó középkor sötétsége, aminek most sincs vége.

Sötétebb körülettünk, mint valaha az éjszaka, de soha és most sem hagyott cserben bennünket a hit és remény: „Vigasztaljátok népemet. Eljön az idő, így szól az Ur, szünjön meg félelmed, mert föltámasztalak és egyenes maradsz, Cion éintetlen leánya... Szöllötökét fogsz plántálni a hegyeken és amit vincelléid ültetnek, annak gyümölcsét ők fogják szüetelni. Ujjongjatok Jákob felé a magasságokról. Hirdessétek, dicsóítsétek és mondjátok: „Megsegített, ő uram népedet!”

A profétának e vigaszával a zsidó költő és látnok Franz Werfel is áldását adja. Áldását és reményét olyan időben, amikor a pokol minden hatalma összeesküdött ellenük. Halljátok igéjét...

A Ripensia utlevélnélküli sportvonata Budapestre

Csak egyetlen okmány: fényképes személyazonossági igazolvány szükséges az utazáshoz. Indulás dec. 5., — vissza dec. 10

Abból az alkalomból, hogy a Ripensia temesvári futbalcsapat Budapestre az Ujpest csapatával december 8-án nemzetközi futballmérkőzést játszik, a sportkedvelők számára lehetővé tették az illetékes hatóságok, hogy erre a mérkőzésre nagyon kedvező lehetőségek mellett tudjanak eljutni.

Legvégső jelentkezési határidő november 30-án déli 12 óra.

Ez az utazás is, mint a legutóbbi utazások, a legkötelesebb rendben fog megtörténni és az utasok kényelmével minden tekintetben számol a rendezőség. Az utazáshoz szóló miniszteri engedély a Ripensia vezetőségének birtokában van.

Sportvonat indul december 5-én és visszatér december 10-én. A sportvonaton való utazáshoz semmi más okmány nem szükséges, mint fényképes személyazonossági igazolvány. Résztvételi díj Cluj-Budapest és vissza Cluj, különvonaton, számozott ülőhelyeken, kollektív utlevéllel, vízzummal és meccsjeggyel együtt 1490 lej azok számára, akik legkésőbb november 25-ig jelentkeznek. Ezen határidőn túl jelentkezők 200 lej többletköltséget fizetnek a későbbi jelentkezésekkel járó adminisztrációs költségek fejében. Mindenki a saját érdekében cselekszik tehát, ha minél előbb jelentkezik, an-nál is inkább, meit a helyszámok is a jelentkezések sorrendjében lesznek kiadva.

Jelentkezés az Uj Kelet kiadóhivatalában, Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Írásbeli érdeklődésre postabélyeg beküldés ellenében azonnal válaszolunk.

Oradeai szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk címe: Schön Dezső, Str. Millerand 4. Telefon 507.

Fo'galmi adótörvényt módosító törvény magyarul Dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj, Memorandumul 24. Ára 40, vidékre 50 lei.

HIRDETÉS AZ UJ KELETBEN: HIRDESSÉN AZ UJ KELETBEN

Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség

jótekonycélú tárgysorsjátéka

Engedélyezve a Loteria de Stat által 3094. szám alatt 1937 augusztus 13-án.

A sorsjegy ára Lei 50.— 4000 sorsjegy 250 ny'e'emény A sorsjegy ára Lei 50.—

Huzás 1937 november 28.

Délelőtt 11 órakor a Zsidó Kulturothonban (Str. Mocioni 8.)

F'nyeremények:

Egy Mine'va rádió 1938-as típus (4 lámpás), palesztinai hajójegy II. oszt., aranykarkötő, ruhaszövetek, különböző keramikai porcellán és faragott dísz tárgyak, tea- és fekete-kávészervizek, írókészletek, fényképezőgép, értékes román, héber, német, magyar könyvek, palesztinai díszmütagyak.

Könyvtári könyveket és egyéb könyvkötői munkákat a legolcsóbban 20% áreszállítással köt a

„Gloria” könyvkötészet

Saját érdekében jegyezze meg a címet.

„Gloria” könyvkötészet,

Piața Unirii No. 9.

MUSORA: ...
 (Czopán Flórián harmincadik év előtt a jubileumnapon. Főszereplők: Alice, Har-
 Lili, Paál Magda, Elek, Tompa Sándor, Csóka József, Béla, stb.)
 (Kállay tárgyu színműve, Egler Emil eredeti ragyogó új koszt Szabados Árpád. A balettel be. Főszereplők: Paál Magda, Elvira, Nagy István Sándor, Mészáros, Deesy Jenő, Fülöp Sándor, Csengeri Árpád, Csengeri Dancsó György, László stb., stb.)
 (Másodszer. Irodalmi bérlet. (Olcsó helyrak- kinese. (Harmad- közlegény. (Tizen- MUSORA: Parasztszűlet és adott menyasszony- (Nápastá de m a kislány. MUSORA: den idők lehatal- repékben: Jeanette Eddy. Számozott 27-78. Előadások és 9.30 órakor. MUSORA: er leánya. Finom kák. Főszereplők: Ritz fivér, Ma- Fay, Dick Powell. MUSORA: (Ut Rio felé.) nek! Főszereplők: Richard Wilm. M- MUSORA: és vasárnap. 3. 8 I. Meghódított a t. Fősz.: Jenny as Friedrich Benfer- as Izgalmas cow- k Foran és Anne MUSORA: Premier: Vállók. John Barrymore- th Márta legjobb Kezdet: 3, 6 és 10 és 15 lej. ÖRME- sárlás lom dolga: s, jó és olcsó eisz T. eszalónja Calea Regele and 11. I. em. ya-palota

Hogyan él a francia gazda?

Mindenkinek van munkája, rendes megélhetése és pihenője

Párizs, november hó
A franciák élete mindenben egészen más, mint a miénk, ezt tapasztaltam Párizsban minden vonalon. Érdekel a kérdés, milyen a gazdasági élet Franciaországban és a hozzáértőkől szerzett információim ebben a tekintetben is igen érdekesek.

Látogatás egy kis faluban

A város és a falu között Franciaországban megközelítőleg sincs akkora ellentét, mint például nálunk, aminek talán az a legfőbb magyarázata, hogy Franciaország nem mezőgazdasági állam. Már a külsőségekben sincs akkora különbség falu és város között, mint itt. Ott minden faluban aszfaltutak vannak, tükörsima országutak, mindenütt emeletes házak, villanyvilágítás, vízvezeték, csatornázás, ami nálunk a városok legtöbbjében sincs. Ehhez képest minden falusi házban találunk fűdősobát, gázrészot, villanylámpát, porszívót és így tovább.

Voltam egy kis faluban, Misy a neve a községnek, egy kis folyó mentén fekszik. A falunak mindössze 400 lakosa van, igazán kicsike falu, mégis városiasabb, mint Petrovgrad, az ó 35.000 lakosával. Bent voltam néhány házban, megnéztem közelről és csodálatos dolgokat láttam. A legtöbb házban volt autógáz, benne személyautóval, billiárteremmel is találkoztam a fűdősobákon kívül, a konyhában gázrészó egyszerre négy tál ételt tud megfőzni és két tepsit megsütni, pompás csillárokból árad a villanyfény. Egy emeletes házban, ahol a család három tagból állt (apa, anya és fiu) láttam nyolc szobát fényesen bebutorozva. Az uccák fényesen vannak világítva, az utakon tömegesen siklanak keresztül az autók és autóbuszok.

Egyszóval a városi jelleget az adja, hogy a francia nép nem nagyon szereti a mezőgazdasági munkát. Ezért van a folytonos áramlás a falukból a városok felé. A termőföld 30 százalékát bérbeadják, mert nem szeretik maguk művelni, 4 és fél millió hektárt pedig felesbe adnak ki. Franciaországban van keresztszámban 37.000 falu, de ebből 36.000 faluban, tehát a faluk 96 százalékában van villanyvilágítás, ezekben a villanyvilágításos falukban pedig 37 és fél millió lakos él. A villamosítás megkezdte motorizálta a francia falut. Az országban 160.000 villanymotor és 150.000 egyéb motor áll a mezőgazdaság szolgálatában.

A francia paraszt olvas

A falu népének művelésére igen nagy gondot fordítanak. A francia paraszt regényeket, szakkönyveket és újságokat olvas, muszáj neki, mert szinte erőszakkal nyomják a kezébe a könyveket és újságokat. A szövetkezeti élet a mezőgazdaságban igen fejlett. Az országban 530 szövetkezeti központ van összesen 32.000 szövetkezettel, amelynek keretében egymillió tagja van. Csak a tejszövetkezeteknek van több, mint negyedelemillió tagja. Ennek megfelelően a tejtermelés viszonylag nagyon fejlett. Az egész országban 16 és fél millió tehén, 14 milliárd liter tejet ad. Ebből a hatalmas tejtermelésből 5 milliárd literet használnak fel vajkészítésre, 4 milliárd liter tejet iszik meg a francia nép, 3 milliárdot fordítanak a kisborkor táplálására és milliárd liter tejből csinálnak sajtot. Az egész termékek mintegy 15 százalékát 1800 tejszövetkezet utján értékesítik.

A vaj és a sajt igen nagy forgalmi cikk Franciaországban. Hihetetlen mennyi vajat és sajtot esznek a franciák. Igaz, hogy a fogyasztásra kerülő áru prima minőségű, nálunk megközelítőleg sem olyan jó a vaj és sajt, pedig mi mezőgazdasági állam vagyunk. Van Franciaországban egy nagy tej és tejtermékkereskedés, amelyon központi tejesarnok féle, amely nemcsak Párizs minden uccájában, hanem az egész országban sok tizezer fióküzletet tart, a Lapterie Hauser-nél minden nap háromszor lehet kapni friss tejárut és jobb tejet, mint nálunk falun.

A másik nagy cikk Franciaországban a bor és a szőlő. Rengeg szőlő terem, a legpompásabb minőségű, világhíresek a boraik és nagyon olcsók. Ebben az évben különösen jó idő járt a szőlőre, a termés még

nagyobb és olcsóbb. Érthető, hogy a szőlőtermelők szövetkezetei mutatják a legnagyobb fejlődést Franciaországban. Míg 1919-ben a szőlőtermelők szövetkezeteinek száma sem érte el a 8000-et és bortermeletük nem tett ki többet 600.000 hektoliternél, addig ma jóval több, 80.000 bortermelet szövetkezetük van, tehát több, mint tizszerannyi, a bortermeletük pedig ezeknek a szövetkezeteknek a múlt évben majdnem 9 millió hektolitert tett ki.

Allattenyésztés és pénzgazdálkodás

Mezőgazdasági munkában állandó a hiány, noha jelenleg körülbelül kétféle munkás van a mezőgazdaságban foglalkoztatva. Az állattenyésztés fejlődésében van, különösen a birkatenyésztés, mert a francia szereti a birkahúst, az ürücomb pedig egyenesen ünnepi eledel náluk. Ma körülbelül 11 millió birka van Franciaországban. Annál gyengébben áll a sertésenyésztés helyzete. Az egész francia sertésállomány nem éri el a milliót, mert a franciák nem nagyon szeretik a sertéshúst. A husok közül leginkább a borjúhús fogy.

A francia gazdasági problémák között első helyen áll az a kérdés, hogyan lehetne megakadályozni a francia frankkal folytatott spekulációt, ami ismételt árfolyamzuhanásra vezetett. Az utolsó ilyen árfoylamesés után általánosan elterjedt a híre

annak, hogy a kormány szigorú devizaelenőrzést fog bevezetni, erre azonban egyelőre nem kerül sor, mert előbb más megoldással kísérleteznek. A francia Nemzeti Bank vezetősége ugyanis megegyezett a nagy francia pénzintézetek vezetőivel, hogy szoros együttműködéssel akadályozzák meg a különböző frankspekulációt. A megállapodás lényege az, hogy a bankok vezetői megígérték, hogy a különböző határidőzleteknél megfogják vizsgálni, hogy az üzletnek van-e komoly kereskedelmi alapja és a külföldi devizák vásárlásánál dokumentumot fognak követelni arra nézve, hogy a vásárlásra feltétlenül szükség van.

Az egyik francia városban nemrég helyezett üzembe egy gabonaszilószt, amely 85.000 métermázsza buza befogadására képes. A szilószt ünnepélyes külsőségek között adták át a forgalomnak, amely alkalmával a pénzügyminiszter nagy beszédet mondott.

— Az Office du Ble (Buzahivatal) — mondotta — az utóbbi időben sűrűn van kitéve támadásoknak, hogy az egyéni tevékenységet megnehezíti. De az egyén nem állhat meg a szabad versenyben a kapitalistával szemben. Egyedül szövetkezetekbe tömörülve vehetik el a versenyt a kapitalistákkal. Franciaországban a háború előtt például 30.000 malom volt, ma pedig csak 8000, de van 28 óriási malomvállalatunk, amelyek tőkésükkel a malomipart teljesen a forgalomba kaparintották.

Ebből a pár miniszteri szóból is képet alkothatunk magunknak a francia gazdaság viszonyairól.

A „RIZSENER“ FÜGGÖNYE

*

Egy beszarábiai jiddis újságban fölhi-vást olvasunk. Samai Goldenberg, aki Botosani városában nyilván elnöke a Chewra Töhlím zsoittáregyletnek, közhírré teszi, hogy az egylet béthamidrasában a frigszekerényről lelopták a függőnyt, amelybe bele volt hímelve Samai Goldberg neve, mint adakozóé, de azonkívül, ami különösen becsestette tette a darabot, hogy a rishini caddik kicsiny függőnye is belé volt varrva: „Aki tudja, hogy a darab hol van, vagy különösen az, aki magához vette, sziveskedjen azt jutalom ellenében hozzám eljuttatni.“

Különös kérdés. Hogy a tolvaj hova vigye az ellopott holmit — jutalom ellenében!

De mégsem csodálatos, ha meggondoljuk, hogy a függőnyt semmiesetre sem lopták el anyagi haszon céljából, hanem a „Rizsener“ miatt és bizonyára azért, mert valami csodát várnak a hajlékra, ahol van, de legalább is áldást, valami láthatatlan vigasz képében. Meg kell emlékeznünk az eset során ennek a rizsini reb Jiszrael „jó“ szaváról. A rebbe ezeket mondotta:

Az egyszerű emberek azt hiszik, hogy a messiás az égből fog leszállani egy angyal képében, ráül a szamárra és megváltja a világot. Holott az igazság az, hogy minden generációban megszületik a mes-

siás. Csak azon mulik, hogy a kor kiváló emberei felismerjék és odakiáltásuk neki: „Te vagy a mi szellemünk, te vagy a mi megváltónk!“ Ha ez megtörténik, akkor Isten szelleme fog rájuk borulni és ő lesz Izrael megváltója.

Ilyenszerű gondolat rejlik még Rizsinernek abban a mondaságában, amivel egy alkalommal önmagát jellemezte:

„Immár harmadszor járom a földi életet. Elsőizben egyike voltam a próféta tanítványainak és Sámuel látnok környezetéhez tartoztam. Második „ittlétemkor“ a szentély kohanitája voltam és ebben a minőségemben végeztem az isteni szolgálatakat. Az első periódusra már nem emlékszem, a másira azonban annál inkább. Élénken látom lelki szemem előtt Jeruzsálem uccáit, amikor még a szentély ott állt biztos alapokon a Moria hegyén, amikor a kohaniták látták el a templomi szolgálatot, a léviták gyönyörű héber dalokat énekeltek és a nép lelkesülten hallgatta a dallamokat. Ha összehasonlítom mai időnket azzal a réggel és ha meggondolom, hogy mindaz, ami szent, nemes és magasztos, le van tiporva, akkor lelkemet elborítja a fájdalom.“

A Rizsiner körülbelül két generációval előttünk élt: a felvilágosodás korszakában, amikor a tömegek igaz vezetői arra

Jól megborotválkozva

törekedtek, hogy az asszimiláció örvénye mellől visszarántásák a zsidókat. A rebbe egy része a legszigorubb elkülönödést hirdette, a Rizsener — a megértést. Semmi fanatizmus, semmi füstös-ködös szimbolizmus a megnyilatkozásaiban. Igaz ember volt a caddik és igaz emberséget hirdetett. Halljuk a róla szóló egyik anekdotát:

Amikor egyszer Odesszában volt, hozzájöttek ellenfelei és ilyeneket mondtak: „Mi az Isten utjait járjuk, örökre a Tórárt olvassuk, napfelkeltekor összejövünk, magunkra öltjük a tálszt és töfilint, imádkozunk és tanulunk. A chaszidok azonban csak akkor állanak imához, miután az ima rend ideje már elmult, gyorsan lehadarják az imát, összeülnek és snapszot isznak. Mégis őket nevezik chaszidoknak, ami jámbort, bennünket pedig „mitnagidoknak“, ami „ellenfelet“ jelent.

A rebbe titkára, a gabe, miután a panasza elhangzott, nagyot nevetett. Az ember a rebbe felszólítására megmagyarázta nevetése okát.

— Hogy miért nevetek? Ezek itt panaszkodnak, holott tudhatjátok, hogy az ő istentiszteletük hajítófát nem ér, mert len dület nélkül szolgálják az Isten, imájuk hideg és halott. Azt mondják, hogy naponta misnajszt tanulnak! Hiszen a chaszidok is tanulnak, de az ő tanulásuk ugyanaz, amit egy halott mellett szoktak ledarálni, addig a mi chaszidjaink szíve egy élő ember melegével lelkendezik.

Igazat adok abban, amit elmondottál, haragszom rád amiatt, ahogy elmondottad. Nevetni nem szabad, amikor az ember illyesmíró beszél. Meg kell magyarázni komoly formában a különbséget és akkor könnyen megtörténhetik, hogy az ellenfelek átjönnek a mi táborunkba. De így bizonyára még nagyobb lesz a szakadás közöttünk és közöttük.

Amikor az ellenfelek ezt hallották, készeknek nyilatkoztak arra, hogy belépnek a Rizsener táborába, csak kikötötték, hogy a gabet távolítsák el a rebbe környezetéből.

Életfilozófiájára jellemző e mondása:

Az én nagyapámat, reb Avrohomot agyálnak nevezték. Nem sokat tartózkodott ezen a földön, harminc néhány esztendő mindössze. Mégis ő kapta az „angyal“ jelzést. Miért? Mert az ember nem arra való, hogy kiszáradjon e földön. Nagy emberek megjelennek, bevezik azt a feladatot, amit Isten rájuk rőtt, aztán hazatérnek.

Ime a Rizsener! Csoda-e, ha klenodiumként valaki ellopta Goldenberg elnök függőnyét a „belevarrott“ Rizsenerrel? Nem valószínű, hogy akár jutalom ellenében is visszaadják.

A Rizsener „ott főtt“ megbocsátja. (sz.)

Mindenkinek

legdrágább kincse az

Egészség

hogy biztosan megőrizhesse. Olvassa rendszeresen az Egészség című közegészségügyi folyóiratot. Megjelenik egyszer havonta, előfizetési díj egész évre 110 lej. Megrendelhető a kiadóhivatalnál Cluj, Calea Regele Ferdinand 55. Telefon 972. Kérjen autatvány-számot.

SZÉKELY ÉS RÉTI
BUTORGYÁR R.T. · BUCURESTI · TG. MUREŞ
TERVEZÉSÉBEN
KIVÁ NATRA MEGBIZOTTUNK FELKERESI!

Beszélgess

Az interpretáló németül mondják európai relációkba reprezentánsával, most Romániában nővel, az egyik családnál találkozásában való olyan meghitt, hogy azok, akik pillanatokban el a „házas“ Lipinska kájával, aki az el padon is szerepelt valóságos lázban

Lipinska, ternében sem tagadta gás alatt valóság a szellemesebbnélsek, ám éppen a talja mondanivaló messséget, hozza a ság valamennyi t

Rapszódikusán, dorban cseveg a állomásról. A tan bimaról kérdi vel — A Habima sa ja — zsidó sors, a gis heppinddel ve lalt. Zsidó sors u sors.

Megmagyarázha ki szavaiból — Lő — Művész, v — Nem, csak k lődom. Pedig mán speciális palesztin ügyézem, még m ahhoz, hogy ide itt hallassam a ügyhísem, most a palesztinai látogatás után több fe terénuma van a m az új, épülő orszá Lipinska utób érdeklődünk.

Legutóbb N — monda általá közepette. Ennek Németség vala sát s termézetese do házak előtt já ban közismertek te schlossene Abend amelyek keretében hat a németség zsidó művész is k sene Abendek k kapcsolatot terem zsidó művész köze vannak utalva — művészet, a zsidó viszont kell a pub

A külföldi természetesen, a dásnak annyi vál zék el — hogy ez legutóbbi németor ismertem meg igor likumot. Nagy és volt részem. Ezt k Ezután speciál terelődik a beszél beszél az interpre — Az interpret „Kleine Kunst“ új ember hamarabb t metre, egy beszéde ami koncentráltab zésre, semmint a teken és órákon le te le. Az interpre éppen ezért, hogy venitsen meg, me egy nagy történel metszetét adja — tül, néhány perc a Dela Lipinska nagy művész. Van padon és vannak rati körben is.

HIREK

Beszélgetés Lipinskaja asszonnyal

Az interpretáló művészet — vagy ahogy németül mondják — a „Die kleine Kunst“ európai relációiban is legismertebb nevű reprezentánsával, Dela Lipinskájával, a most Romániában turnézó kiváló művésznővel, az egyik művészbart aradi zsidó családnál találkoztunk. A művésznő a társaságban való megjelenése után nyomban olyan meghitt, baráti légkört teremtett, hogy azok, akik együtt voltak vele az első pillanatokban el sem igen hitték, hogy ez a háziasszony Lipinskaja azonos a Lipinskájával, aki az elmúlt este az aradi színpadon is szerepelt s ragyogó alakításával valósággal lázbahozta a táblás házat.

Lipinskaja, természetesen háziasszony formájában sem tagadta meg magát — a társulástól valódsággal hőmpölyögnek belőle a szellemesebbnél-szellemesebb megjegyzések, ám éppen a mód, ahogyan interpretálja mondánivalóit és ötletszerű szellemességeit, hozza őt nagyon közel a társaság valamennyi tagjához.

Rapszódikusán, rendkívül kellemes módonban cseveg művészi utjának egy-egy állomásáról. A társaság egyik tagja a Habimáról kérdi véleményét.

— A Habima sorsa — Mondja Lipinskaja — zsidó sors, ám olyan sors, mely mégis heppienddel végződött — otthonra talált. Zsidó sors ugyan, de kivételes zsidó sors.

Megmagyarázhatatlan nosztalgia cseng ki szavaiából — Lipinskaja elmereng.

— Művésznő, volt már Palesztinában?

— Nem, csak készülődöm, régen készülődöm. Pedig már össze is állítottam a speciális palesztinai repertoáromat, csak ügyérem, még mindig nem jött el az idő ahhoz, hogy ide ellátogathassak és hogy itt hallassam a magam művészetét. De úgyhiszem, most már mégis sor kerül a palesztinai látogatásra s akkor, a látogatás után többet fogok mondani, milyen terénem van a magamfajta művészetnek az új, épülő országban.

Lipinskaja utóbbi művészeti turnéjáról érdeklődünk.

— Legutóbb Németországban jártam — mondja általános csend és figyelem közepette. Ennek során végiglátogattam Németország valamennyi fontosabb városát s természetesen mindenütt táblás zsidó házak előtt jártam. Németországban közsismertek lettek az úgynevezett „Geschlossene Abend“-ek, tehát a zártestélyek amelyek keretében szórakozók, szórakozhat a németországi zsidó publikum és a zsidó művész is játszhat. Ezek a geschlossene Abendek különös és egyúttal mély kapcsolatot teremtettek a publikum és a zsidó művész között. Ugyérik: egymásra vannak utalva — a publikumnak kell a művészet, a zsidó művészet, a művésznek viszont kell a publikum, a zsidó publikum.

— A külföldről érkező zsidó művészet, természetesen, a szeretetnek és ragaszkodásnak annyi váltakozó nemével halmozódik el — hogy ez mélyen megható. Eppen legutóbbi németországi látogatásom során ismertem meg igazán a német zsidó publikumot. Nagy és hatalmas élményekben volt részem. Ezt külön is hangsúlyozom.

Ezután speciális művészi problémákra terelődik a beszélgetés s Dela Lipinskaja beszél az interpretáló művészetéről.

— Az interpretáló művészet, tehát a „Kleine Kunst“ újból virágkorát éli. A mai ember hamarabb reagál egy megrázó jelenetre, egy beszédes képre, tehát mindarra, ami koncentráltabb formában jut kifejezésre, semmint arra, amit hosszú jelenetekben és órákon keresztül peregetnek előtte le. Az interpretáló művészet főfeladata éppen ezért, hogy olyan mozzanatokat elevenítsen meg, mely egy kornak, esetleg egy nagy történelmi fejezetnek is keresztmetszetét adja — rövid jeleneten keresztül, néhány perc alatt.

Dela Lipinskaja kétségtelenül igen nagy művész. Vannak mondánivalói a színpadon és vannak mondánivalói intim baráti körben is. (f. m.)

INVITATION
Nous vous prions de vouloir bien honorer de votre présence à Bucarest notre charmant établissement

„BABY BAR“

Bucarest, 2 Rue Edgar Quinet 2

„BABY BAR“ est un établissement de premier ordre ou dans les matinées on pourra prendre l'apéritif dans l'après-midi auront lieu de thés dansants et la nuit „BABY-BAR“ servira de charmante petite boîte de nuit.

Újból engedélyezte az államrendőrség a cionista alapok gyűjtéseit

Az új rendelet megérkezett Temesvárra

TEMESVÁR, november 22. A Zsidó Nemzeti Szövetség temesvári központi vezetősége közli, hogy az államrendőrség vezérigazgatósága hatálytalanította a cionista alapok gyűjtését betiltó rendeletet. Az államrendőrség új rendeletet bocsátott ki 74229-1937. szám alatt, amellyel újra engedélyezi a cionista építéalapok gyűjtőakcióit. A temesvári rendőrséghez már meg is érkezett a rendelet, amelyet közöltek a Szövetség központjával. Temesvárról továbbítják Erdély többi helységeibe a tilalmat feloldó rendeletet.

— Időpogóznás: Emelkedő légnyomás, nagyobb mértékben keleten és az ország északi részeiben. Keletről nyugatra terjedő derülő irányzat, enyhe keleti szél, változatlan hőmérséklet, az éjszaka folyamán fagy a hegyvidéken és északon. Gyenge csapadék nyugaton. Ma délelőtt a fővárosban 8 fokot mértek.

— Három új textilgyárat helyeznek üzembe. Bucarestből jelentik: A nemzeti textilipari hivatal közli, hogy Vádeniben, Fetesti-ben és Vaslui-ban a gyárépítések befejezést nyertek és jelenleg a gépeket szerelik fel. Rövid időn belül a három gyár megkezdí működését.

Hüles torokfájás influenza: **DIANA** sósborszesz öblögetésre, borogatásra

— Nem veszik vissza hivatalába az elbocsájtott vágóhídi intendánst. Hétfőn délelőtt értesítették dr. Drăganu főpolgármestert, hogy az ügyészség eljettette a vádat Borza Ioan volt vágóhídi intendáns ügyében, aki ellen különböző visszaélések miatt folyt eljárás. Az elbocsájtott intendáns az ügyészségi döntés birtokában ragaszkodott ahhoz, hogy a polgármester helyezze őt vissza állásába. Dr. Drăganu polgármester azonban kijelentette, hogy az ügyészségi döntés független a városháza véleményétől, mert ha a város vezetőségének megrendül a bizalma valamelyik alkalmazottjában, úgy azt nem fogja visszavenni még akkor sem, ha az ügyészség eljettie ellene a vádat.

— Heves bőrvizkésztésnél és csalánkiütésnél a gyomor: és a béltraktus reggel felkelés-kor egy pohár természetes „FeFene József“ keserűvízzel feltétlenül kitisztítandó! Kérdezze meg orvosát.

— Rövid hírek mindenünnen. A Livornói hajóépítőgyárban tegnap bocsátották vízre az Eclairas Tascient elnevezésű gőzöst, amely a szovjetkormány számára készült. A hajószentelési ünnepség magánjellegű volt. Az olasz zászlót felvonták a hajófarra. A hajót egy katolikus lelkész áldotta meg. — A beyruthi hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket a felosztott félkatonai jellegű alakulatok tagjai tüntetőmeneteinek megakadályozására. A közhivatalokat harci-kocsival ellátott katonai osztagok őrzik. — A Fülöp-szigeteken végigszántott vihar halálos áldozatainak száma 180, 70.000 ember vált hajléktalanná. Az anyagi kár meghaladja a 100 millió frankot. A pusztulást szenvedett szigeteken kihirdették az ostromállapotot. Az orkán mostan a Kínai tenger felé tart, távolodva a Fülöp-szigetektől. — Az új-mexikói Causey faluban borzalmas robbanás történt. Egy vegyszertartály levegőbe röpült. Hat gyermekek ölte el. Másik két gyermek sorsa ismeretlen. Az anyagi kár igen nagy. — Constantinide kvirnáli román követségi tanácsos átvette a követség vezetését ügyvivői minőségben. — Az Egyesült Államokban a repülőgép- és repülőgépparktervezés alatt folyó év első 9 havában 68 százezer gépet tettek ki, mint az előző év megfelelő időszakában. Az Egyesült Államok Európa és Ázsia felé való kivitele (polgári és katonai repülőgépek) elmúlt évben 47 millió 978.671, folyó év első 9 hónapjában 80 millió 615.069 dollárt tett ki. — Francesco Scardoni, a Tribuna című olasz lap párizsi tudósítója, akit visszarendelt lapja, tegnap elutazott a francia fővárosból. — Pabianicénál, Lodz mellett, egy mozdony elütött egy szekeret. Öt személy meghalt.

Héber szótárak

Mannheim — Grosz: Héber-magyar szótár
Az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, fűzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár
modern magyar-újhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában
Cluj, Str. Baron L. Pop 16.

— Akinek gyakran fáj a gyomra és bél-működése renyhe, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehéressárga, étvágya megcsappant, annak reggelként egy pohár természetes „FeFene József“ keserűvíz csakhamar szabályozza a székletét, előmozdítja az emésztését, élénkíti a vérkeringést és megjavítja a közérzetét. Kérdezze meg orvosát.

— A köztisztviselők az áldozati göbbe el-töltését kérik. Bucarestből jelentik: A tisztviselőszozetségek küldöttséget menesztettek Canciovo pénzügyminiszter elé, rámutattak arra, hogy a megélhetés megdőléséért a tisztviselői fizetések igen alacsonyak és a tisztviselők nem bírják ki az 1932 évi áldozati göbbe intézkedéseit. Canciovo miniszter ígéretet tett arra nézve, hogy figyelmesen áttanulmányozza a kérdést és igyekezni fog megfelelő pénzügyi eszközöket és törvényes módozatokat találni a serelemek orvoslására. Választ néhány nap múlva ad.

— A Buletinul Saptamăni novemberi száma megjelent. A legújabb szám érdekességében ha lehet még felülmúlja az eddig jelent számokat. Ezuttal is bő képanyag gazdagítja a lapot, amely mint alapos komoly és nívós folyóirat ment a köztudatba. Ara példányonként 10 lej és minden lapelárusítónál kapható.

— Eljegyzés. Mandel Rózsika Ghilau és József Armin Brasov jegyesek. M. k. é. h.

— A Merkáz Hálózat megalakulása. Az október 16-án tartott Jom Hanoár határozatainak megfelelően a cionista ifjúsági szervezetek delegátusából megalakult a Merkáz Hálózat, az egész erdélyi cionista ifjúság központi szerve. A Zs. N. Sz. kisintézközött-sége Kincs Lipótot delegálta a Merkáz elnökévé. A Merkáz első ülésén a munka-programot beszélték meg és az alábbi reszortokat állították fel: K. K. L. (Wolf Cvi, Kelemen Kálmán), Hebraizáció (Weinberger Magda), Kulturkérdések (Gertner Mose, Izsák Siomo), Szervezeti és adminisztratív (Jakabovits G., Rosenfeld Gyula), Hátszár, Allijá (Schönfeld Ezriél, Schechter Mose), Sajtó és propaganda (Dr. Farkas Tibor), Sport (Weisz Ignác). A Merkáz munkája egyelőre szerény kereteket indult meg, de a zsidó ifjúság és a cionista közvélemény nagy reményeket fűz további tevékenységéhez.

— Bar micva ünnepély. Szombaton délelőtt a kongressusi templomban főlemelő ünnepély zajlott le. Lax Tibor, a hitközség titkárnak, Lax Szalvato: tanárnak fia tartotta „bar micva“ ünnepét. Az ünnep első része a templomban folyt le. Ezután kóddus volt az óvoda helyiségében, ahol dr. Weinberger Mózes főrabbi köszöntötte az ifjút szép beszédben, majd Klein Elijahu rabbi tartott lendületes beszédet. Róza Mór rabbi tartott lendületes beszédet. Róza Mór alelnök a hitközség nevében, Freu Lajos az iskola, Somogyi Miksa a chevra megbízásából beszélt Lax Tiborhoz, aki héber idézetekkel átszótt szép „d'oset“ mondott. Szép sikere volt Kádár Jánosnak, dr. Kádár Imre szinigazgató fiának, aki az iskolatársak nevében talpraesetten köszöntötte az ünnepeltet.

EGYESÜLETI ÉLET

Teaest az UjságiFokklubban. Szerdán, folyó hó 24-én este a kolozsvári UjságiFokklub teaestélyt rendez a Kórházegyesület, a Jókony Nőegylet és a Wizo javára. A teaest keretében rómi, bridge és tánc. A teaestre ezuton hívja meg a kolozsvári közönséget a három egyesület vezetősége.

Könyveléseket
és könyvek felülvizsgálását vállalja

Adóügyekben
és bármely

kereskedelmi kérdésben
felvilágosítást ad és megbízást vállal

a

„FIDES“

Schiessel Richard Treuhand vállalat CLUJ, Str. Iuliu Maniu 39.
Telefon: 28-98.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A japánok folytatják előnyomulásukat Nanking felé

A kínaiak 60 kilométernyire Nankingtól szervezik az ellenállást

Tokió elismerte a Franco-kormányt

Shanghai, november 22. (Rado*). A japán csapatok elfoglalták Usih közseget, amely a Shanghai-Nanking utvonalon fekszik. Csingtaonál, Észak-Kínában a japánok újabb csapatokat tettek partura. Usih helyiség, amit ma délelőtt a japánok bevettek, feleuton van Shanghai és Nanking között. A kínai csapatok rendszerintelenül vonulnak vissza a repülők és vizirepülők üldözése elől. Usih eleste azon kínai terv megfúszását jelenti, hogy feltartóztatják a japánokat a Tajhu-tó vidékén levő erődítményekkel ellátott vonalon. Ugy látszik, hogy a kínai erők a Tanyang-Csinking vonalon próbálnak ismét felfejődni, hogy 60 kilométernyire keletre Nankingtól a dombos vidéken utolsó ellenállást fejtsenek ki a japánok útjában. A kínai hadvezetőség különböző tátományokból újabb 12 ezredet kapott, amiket Nanking körül szűrtak szét. A japánok a Shanghai-Nanking vasutvonal mentén, két uton nyomulnak előre.

Mint Pekingből jelentik, a japán csapatok Shantung tartomány északi részeiben a Sárga-folyó átlépésére készülnek. Egyidejűleg Kiangyn közelében nagyszámu japán hajó gyűlt össze és a Jangce-folyón a hajózás megakadályozása végett emelt tolaszt levegőbe akarják röpíteni. A tolasz eltávolítása újabb hadmozdulatokat tenne lehetővé a japánok számára, akiknek azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni a kínaiak által Csinkingnál emelt tolaszt.

Nankingi jelentés szerint, miután a kínai kormány székhelyét áttette Csukingba, a kínai kormány mellett akkreditált nagykövete tanácsa elhatározta, hogy átköltözik Kankeuba.

Japán ultimátum a shanghai nemzetközi koncessziós területek városi tanácsaihoz

Mint Shanghaiból jelentik, a japán főkonzul a nemzetközi egyezményes terület városi tanácsai főtitkárnak és a francia engedélyes terület főkonzujának erőlyes hangu jegyzéket nyújtott át. Ebben követeli a japánellenes tevékenység beszüntetését, a kínai kuomintang i-odáinak lezárását és a japánellenes falragaszok, nyomtatványok, könyvek betiltását, valamint az ilyen célzatu színház, mozi, rádió, stb. előadások megszüntetését. Követeli továbbá a japán-barátság címén áruháznak minősített egyének elleni üldözések beszüntetését, a kínai helyi és központi közigazgatás munkájának azonnali likvidálását, továbbá a kínai kormány által alkalmazott telefon, táviró, rádió és kábel-cenzura megszüntetését. Hír szerint — állítja Tokió — a nemzetközi negyedik vezetői a feltételek teljesítését határozottan megígérték.

Japán elismerte Franco

Hivatalosan közlik Tokióból, hogy Campos, a Franco kormány tokiói ügyvivője javaslatot tejesztett a japán külügyminiszter elé, hogy a két kormány képviselőit nevezék ki. A külügyminiszter a javaslatot elfogadta és a tokiói és a salamancai diplomáciai megbízottak kinevezése azonnal megtörténik, mielőlt az idevonatkozó ügyiratokat a mikádó aláírja.

Angolelleses gyűlés Tokióban

A Reuter jelenti Tokióból, hogy ma délelőtt Teji-o Yamamoto, a szjukajpárt elnöké-

nek vezetése alatt angolelleses nagygyűlést tartottak. Az elfogadott határozat azt javasolja, hogy szüntessék meg az angolbarát egyesületeket, hagyjanak fel az „angolok iránti rokonszenvvel”, szakítsák meg a gazdasági kapcsolatokat Angliával, gyakoroljanak szigorú ellenőzést Hongkong kikötője felett, ne tőrjenek meg semmilyen beavatkozást Anglia, vagy más hatalmak részéről a kínai-japán viszályban. A gyűlés kislétszámú küldöttsége ezután megjelent az angol nagykövetség épülete előtt és felszólította az angol kormányt, hogy tegye ismét tanulmányo-

zást tárgyává a kínai-japán viszályban tanusított magatartását.

Shanghaiból jelentik, hogy a tengerészeti hatóságok nem engedélyezték a Kaynga angol hajóról 25 ezer zsák rizs leszállítását, azaz az indokolással, hogy az a kínai hadsereg céljait szolgálja.

Nyolc japán repülő ma déli egy óra 30-kor megjelent Nanking fölött. Azonnal négy kínai repülőgépet szállt fel és felvette a harcot. Egy japán repülő lángba borult, a többiek visszavonultak anélkül, hogy bombát hajthattak volna le.

Meghalt László Fülöp, a világhírű zsidó festőművész

CLUJ, november 22. (Az Uj Kelet tud.) *Lapzártakor vesszük a tragikus hírt, hogy hétfőn délután 4 óra 30 perckor, londoni lakásán hosszas szenvedés után meghalt László Fülöp, a már régebben Londonban élő világhírű zsidó festőművész.*

A család intézkedésére a halottat a nyilvánosság teljes kizárása mellett csak a szűkebb családi kör jelenlétében temetik. A nagytehetségű festőművészt, aki nek méltatására még visszatérünk, 71 éves korában ragadta el a halál.

A kisenevi liberális zsidók testületileg kiléptek a kormánypártból a Vaidával kötött paktum miatt

Az egész ország zsidósága nagy lelkesedéssel fogadta az önálló zsidó listát

Bucuresti, november 22. A liberális párt kisenevi tagozatának zsidó tagjai testületileg kiléptek a kormánypártból, amiért az választási kartell kötött a vaidista román fronttal. A kilépett zsidó párttagok elhatározták, hogy a Zsidó Párt listáját fogják erőteljesen támogatni a parlamenti választásokon. Hír szerint a többi pártokba beiratkozott zsidók körében is mozgalom indult abban az irányban, hogy a Zsidó Párt mellé álljanak, látván azt, hogy a zsidó érdekek és jogok védelmére egyetlen többségi pártot sem remélhetik.

A Zsidó Párt központi és tartományi tényszől egyébként erőteljesen munkához láttak

a választási küzdelem előkészítését illetőleg. Most folynak a tanácskozások a listák összeállítására és letétele ügyében, ami a közeli napokban minden választási kerületben meg fog történni.

Az ország minden részében nagy lelkesedéssel fogadta a zsidó lakosság az önálló zsidó listát és az útirályságban is, ahol eddig a többségi pártokkal ment a zsidók nagy része, széles tömegek élénk szolidaritása kíséri a zsidó lista letételét.

Az erdélyi tartományi vezetőség érintkezésbe lépett a megyei tagozatokkal a listák sürgős letétele ügyében.

Franciaország gyarmati szerződést kötött Németországgal

Hitler egy népgyűlésen bejelentette Németország igényeit

Párizs, november 22. Az United Press értesülései szerint Németország és Franciaország gyarmati szerződést kötött, amely gazdasági alapon épült fel. A szerződés elősegíti a német birodalomnak bizonyos francia gyarmatokról való nyersanyagszerezését.

A gyarmatok közül kettőt a háboru után kapott Franciaország Németországtól. Moutet gyarmattügyi miniszter kijelentette, hogy a francia kormány a gyarmatok védelmére afrikai flottát szervez, amely különösen Togo és Kamerun védelmét van hivatva ellátni. Az afrikai flotta független lesz a francia hadseregtől.

Augsburg, november 22. Hitler ma a kerület öreg harcosai és nagyszámu hallgatóság előtt beszédet tartott, amelynek tengelyében a gyarmattügyi probléma állott. Kijelentette a kancellár, hogy a világ kísérletet tesz arra, hogy megszabaduljon a gyarmatkérdés

problémájától de ez nem sikerül. Eljön a nap, amikor tekintetbe kell venni Németország követeléseit. Ahogy megteremtettük a belső egyensúlyt, úgy külsőleg is ki fogjuk harcolni joos követeléseinket. Abban sem kételkedem, hogy a világ meg fogja érteni követeléseinket. Az előkészítő munka súlyosabbik része már mögöttünk van.

London, november 22. Az angol sajtó nagy jelentőséget tulajdonít Hitler augsburgi beszédének. Annál is inkább, mert az Halifax németországi látogatása után hangzott el. A kancellár beszédéből következtetnek azokra a beszélgetésekre, amelyek Hitler és Halifax között folytak le. Biztosra veszik, hogy a tárgyalások során szőnyegre került a gyarmatprobléma is. Hitler beszédének hangjából arra következtetnek, hogy a két államférfi között nem volt egyetértés a gyarmatkérdés tekintetében.

Idegen állampolgárok nem beszélhetnek cégbejegyzést

Bucuresti, november 22. A fővárosi ipari és kereskedelmi kamara elnöksége ma vitatta meg az új kereskedelmi vállalatok felvételére vonatkozó kérdéseket. Elhatározták, hogy a jövőben csak román állampolgárok nevére adnak ki engedélyt kereskedelmi vállalatok alakítására. Nem adnak engedélyt azoknak a kereskedőknek sem, akik valaha csöbbe mentek. Minimális tőkét is meg fognak alapítani az új cégek számára.

Fokozatosan javul a palesztinai helyzet

Jeruzsálem, november 22. Tegnap a rendőri hatóságok 13 letartóztatást eszközöltek Jeruzsálem környékén. Több helyiségben pótrendőri kirendeltségeket állítottak fel. Mindenütt rend van, de a rendőrség továbbra is megfigyelés alatt tartja a gyanusokat. Abdullah transzjordániai emi. közbenjárt a palesztinai kormánynál a politikai foglyok érdekében, rámutatva arra, hogy „az arab lakosság viszálatat az okos magatartás útjára”. Az arab sajtó a maga részéről is rámutat arra, hogy a jelenlegi helyzetben a palesztinai kormány bizonyos kegyelmet adhatna a politikai bűnösök számára a Ramadan ünnep alkalmából.

Románia elismeri Abesszinia annektálását

London, november 22. A Daily Telegraph bucaresti jelentés alapján arról számol be, hogy a Románia és Olaszország között létrejött egyezmény alapján Románia elismeri Olaszország abessziniai fenhatóságát. Ezt a legközelebbi római román követ megbízó levelének átnyújtásukat fogja kifejezésre juttatni, amely Olaszország királyához és Abesszinia császárához fog szólni. Ezt igazolja az a tény is, hogy Victor Antonescu román külügyminisztert a közelmúltban Olaszország a Szent Moric és a Szent Lőrinc renddel tüntette ki.

Tüntetnek a bécsi diákok a hétéves orvosképzés ellen

Bécs, november 22. Az egyetem orvosi fakultásának hallgatói ma hangos tüntetést rendeztek az ellen a terv ellen, mely egy évvel akarja meghosszabbítani az amugyis hat éves orvosi előképzést. A diákvizsgálatok következtében az egyetemi hatóságok három napra bezárták az egyetemet.

Újabb két hónapra ítélték Féja Gézát

Budapest, november 22. A büntető törvény-szék tegnap tárgyalta Féja Géza „Vihar-sarok” című szociográfiai munkája harmadik kiadásának ügyét. Az első két kiadáshoz hasonlóan osztályellenes izgatásért és nemzetgyalázásért vonták felelősségre a szerzőt, akit újabb kéthónapi fogháza ítélték és elrendelték a harmadik kiadás elközbását is. Mint emlékeztet, az első és második kiadás piacra kerülése után hasonló minősítéssel állították törvényesség elé a szerzőt, akit akkor szintén kéthónapi fogházra ítélték.

Holnap veszi kezdetét a szent szinodus ülészaka. Bucurestiből jelentik: A szent szinodus őszi ülészaka holnap veszi kezdetét Miron patriarka elnökletével.

FRATERNITAS Könyv és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

Manelusen melléklettel

„BNÉ ASER”

„בני אשר”

Zsidó szertartási rituális szabályok kézikönyve, Szachan Aruch kivonata magyar fordításban minden zsidó házbán nélkülözhetetlen. 30 lej bélyeg beküldése ellenében portmentesen kapható Rosenzweig Anton könyvkereskedésében CLUJ. Tekintélyes ortodox és neolog rabbik elismerésével nyilatkoznak e könyvről

Taxa postala platite in num. No. 224713.929.

Telefon: 18-60. Havonta 110, negyre 600, egészévre 6000. Havonta 2 telévre 12, egészévre 240. KELET a transzsidóság egyetlen sa. Cikkek után törzss megjelölés

Ün... rázó... Man...

Mihalache dr... szervezete v

Vaida

BUURESTI, no... A nemzeti párt... nek ma délelőtti ü... külsőségek közöt... mondását és M... párt elnökévé. Ez... kizáróan az ország... döntő fontosságú... amelynek messzern... natban teljességgel... bizonyos, hogy M... nak és főleg „bad... alkalmazása nemcs... hanem az egész p... kutasá szempont... jelenti. A nyit sz... szák mögött ped... e-vel meginduló... nyugtalanások an... politikai élet amug...

Maniu elnöké... pa-asztipáthan egy... és széthuzásoktól... nek elzmenyei me... Maniu etől az le... is férvonult az... januárjában pedig... géről, amelyet 1936... töltött be. A kény... kérdés körül jobb... kormányok kijelöl... mindennapos tevék... ban és milyen mé... a két alkotmányos... és a pártok álta... vándorai. Különböz... lémak szöttek át... döst, amelyben... Vaida a behódolá... Mihalache a mérs... tikáját képviselte... ben, majd 1933 j... lemondani a m... aozban nem köve... hatalmon akart m... 1933-ban pedig V... aki végül is vissz... utóbbi időben tar... megnyilatkozástól... lache próbálja m... segítségével hatalk...

Az események... ménysegre. A k... amelyet Tatarescu... teljesithetetlen fel... halachet mélysege... mányválsággal ka... négy éves liberál... 1935 őszén, midőn... Bucurestibe, ma... Maniunak aka?ta... különböző igéret... ján vakon hitt a... utóbbi sikerei fol... fogják hívni. E... gyűlésről, majd e... a pártelnökségtől... nem segített: a... Mihalache ugy e... nyek között nem... vezetés felelősség... tehát pártjának v... az uton, amelye... vezetheti a pártot... megbeszélésen Ma...